

15. సూరహ్ అల్-హిజ్ర్

అల్-హిజ్ర్: గుట్టల ప్రాంతం (Rocky Track). ఇది ఒకప్రాంతం. ఇది సూరహ్ యూసుఫ్ (12) తరువాత అవతరింపజేయబడింది. సుయూతిగారు అభిప్రాయపడ్డారు. "నిశ్చయంగా, మేమే ఈ జ్ఞాపిక (ఖుర్ఆన్)ను అవతరింపజేశాము మరియు నిశ్చయంగా మేమే దీనిని కాపాడే వారము." (9వ ఆయత్) సమూద్ జాతివారు ఇక్కడ నివసించారు. ఇది మక్కా-సిరియా మార్గంలో ఉంది. అక్కడ చాలా గుట్టలున్నాయి. ఇది చివరి 6 మక్కా సూరాహల (10-15) సమాహంలో చివరిది. 99 ఆయాతులున్న ఈ సూరహ్ పేరు 80వ ఆయత్ నుండి తీసుకోబడింది.

అనంత కరుణామయుడు అపార కరుణాప్రదాత అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

1. (*) అలిఫ్-లామ్-రా. ఇవి దివ్యగ్రంథ ఆయత్లు మరియు (ఇది) ఒక స్పష్టమైన ఖుర్ఆన్.¹
2. [*] సత్య-తిరస్కారులు: "మేము అల్లాహ్ కు విధేయులమైతే (ముస్లిములమైతే) ఎంత బాగుండేది!" అని (పునరుత్థానదినమున) పలు మార్లు కోరుకుంటారు.
3. వారిని తింటూ (త్రాగుతూ) సుఖసంతోషాలను అనుభవిస్తూ, (వృధా) ఆశలలో ఉండటానికి విడిచిపెట్టు. తరువాత వారు (సత్యాన్ని) తెలుసుకుంటారు.
4. మరియు (దాని వ్యవధి) నిర్ణయించి వ్రాయబడి ఉండనిదే, మేము ఏ నగరాన్నికూడా నాశనం చేయలేదు.²
5. ఏ సమాజం కూడా తన నిర్ణీత గడువుకు, ముందు గానీ మరియు వెనకగానీ కాజాలదు.³

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 الرَّحْمٰنُ الرَّحِیْمُ
 الَّذِیْ تِلْكَ الْكِتٰبِ وَ الْقُرْآنِ
 الْمُبِیْنِ
 رَبِّمَا یُوْدُّ الدِّیْنِ کَفَرُوْا لَوْ کَانُوْا
 مُسْلِمِیْنَ
 ذُرُّهُمُ یٰۤاَکْفُوْا وَ یَتَتَعٰوْا وَ یُؤْهِمُّهُمُ
 الْاِمْلَ فَسَوْفَ یَعْلَمُوْنَ
 وَ مَا اَهْلٰکُنَا مِنْ قَرِیْةٍ اِلَّا وَ لَهَا
 کِتٰبٌ مَّعْلُوْمٌ
 مَا تَسْبِقُ مِنْ اُمَّةٍ اَجٰلَهَا وَ مَا
 یَسْتَاخِرُوْنَ

1) చూడండి, 5:15.
 2) ఇంకా చూడండి, 26:208 మరియు 6:131.
 3) చూడండి, 7:34. ఏనగరం కూడా దాని సత్య-తిరస్కారం మరియు అత్యాచారాలకు వెంటనే నాశనం చేయబడదు. దానికి ఒకవ్యవధి, నియమితకాలం అల్లాహుతాలా తరఫునుండి ఇవ్వబడుతోంది. ఇక ఆ నియమితకాలం వచ్చినతరువాత వారు దానినుండి వెనుకా ముందు కాలేరు అంటే ఒక్కక్షణం కూడా వ్యవధి పొందలేరు.

6. మరియు (సత్య-తిరస్కారులు) అంటారు: "ఓ హితబద్ధ (ఖుర్ఆన్) అవతరింపజేయబడిన వాడా (ముహమ్మద్)! నిశ్చయంగా, నీవు పిచ్చి వాడవు.

7. "నీవు సత్యవంతుడవే అయితే, మా వద్దకు దేవదూతలను ఎందుకు తీసుకొనిరావు? "

8. మేము దేవదూతలను, సత్యంతో తప్ప పంపము మరియు వారు వచ్చినప్పుడు వీరికి ఏ మాత్రం వ్యవధి ఇవ్వబడదు. ⁴

9. నిశ్చయంగా, మేమే ఈ జ్ఞాపిక (ఖుర్ఆన్)ను అవతరింపజేశాము మరియు నిశ్చయంగా మేమే దీనిని కాపాడేవారము. ⁵

10. మరియు (ఓ ముహమ్మద్!) వాస్తవానికి మేము, నీకు పూర్వం గతించిన తెగలవారి వద్దకు కూడా (ప్రవక్తలను) పంపాము.

11. మరియు వారి వద్దకు వచ్చిన ఏ ప్రవక్తను కూడా, వారు పరిహసించకుండా ఉండలేదు. ⁶

12. ఈ విధంగా మేము దీనిని (సత్య-తిరస్కారాన్ని) అపరాధుల హృదయాలలో ప్రవేశ పెడుతున్నాము.

13. వారు దీనిని (ఈ ఖుర్ఆన్)ను విశ్వసించడం లేదు. మరియు వాస్తవానికి (సత్య-తిరస్కారులైన) వారి పూర్వీకుల విధానం కూడా ఇలాగే ఉండేది.

14. మరియు ఒకవేళ మేము వారి కొరకు ఆకాశపు ఒక ద్వారాన్ని తెరిచినా, వారు దానిపైకి ఎక్కుతూ పోతూ -

15. ఇలా అనేవారు: "నిశ్చయంగా, మా చూపులు భ్రమింపజేయబడ్డాయి. అలాకాదు,

وَقَالُوا يَا أَيُّهَا الَّذِي نُزِّلَ عَلَيْهِ
الذِّكْرُ إِنَّكَ لَمَجْنُونٌ ﴿١﴾

لَوْ مَا تَأْتِينَا بِالْبَلَاغَةِ إِن كُنْتَ مِنَ
الصَّادِقِينَ ﴿٢﴾

مَا نُنزِّلُ الْبَلَاغَةَ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَا
كُنَّا إِذَا مَنظُرِينَ ﴿٣﴾

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَ إِنَّا لَهُ
لَحٰفِظُونَ ﴿٤﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي شِبَعِ
الْأَوَّلِينَ ﴿٥﴾

وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ
يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٦﴾

كَذٰلِكَ نَسْلُكُهُ فِي قُلُوبِ
الْمُجْرِمِينَ ﴿٧﴾

لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ وَقَدْ خَلَتْ سُنَّةُ
الْأَوَّلِينَ ﴿٨﴾

وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا مِنَ السَّمَاءِ
فَظَلُّوا فِيهِ يَعْرُجُونَ ﴿٩﴾

لَقَالُوا إِنَّمَا سُكِّرَتْ أَبْصَارُنَا بَلْ

4) చూడండి, 6:89.

5) >1400 సంవత్సరాలలో ఒక అక్షరంలో కూడా మార్పులేకుండా భద్రపరచబడిన దివ్యగ్రంథం కేవలం ఈ ఖుర్ఆన్ మాత్రమే. ఎందుకంటే అల్లాహుత ఆలా: "నిశ్చయంగా, మేమే ఈ జ్ఞాపిక (ఖుర్ఆన్)ను అవతరింపజేశాము మరియు నిశ్చయంగా మేమే దీనిని కాపాడేవారము." అని అన్నాడు. ఇంకా చూడండి, 2:23 మరియు 85:22.

6) చూడండి, 6:10.

మాపై మంత్రజాలం చేయబడింది." 7

16. మరియు వాస్తవానికి, మేము ఆకాశంలో తారాగణాన్ని (నక్షత్రరాశులను) సృష్టించి, దానిని చూపరులకు అలంకారమైనదిగా చేశాము.

17. మరియు శపించబడిన (బహిష్కరించబడిన) ప్రతి ఖైతాను నుండి దానిని (ఆకాశాన్ని) సురక్షితంగా ఉంచాము. 8

18. కాని, ఎవడైనా (ఎ ఖైతానైనా) దొంగ చాటుగా వినటానికి ప్రయత్నిస్తే, స్పష్టమైన కొరవి (అగ్నిజ్వాల) అతనిని వెంబడిస్తుంది.

19. మరియు మేము భూమిని వ్యాపింపజేశాము మరియు దానిలో స్థిరమైన పర్వతాలను నాటాము మరియు దానిలో ప్రతి వస్తువును తగిన పరిమాణంలో ఉత్పత్తిచేశాము.

20. మరియు అందులో మీకూ మరియు మీరు పోషించని వాటికొరకు (జీవరాసుల కొరకు) మేము జీవనోపాధిని కల్పించాము. 10

21. మరియు మా దగ్గర పుష్కలంగా నిలువలేని వస్తువు అంటూ ఏదీలేదు మరియు దానిని మేము ఒక నిర్ణీత పరిమాణంలో మాత్రమే పంపుతూ ఉంటాము.

22. మరియు మేము (వృక్షకోటిని) ఫలవంతం చేయటానికి గాలులను పంపుతాము! తరువాత మేము ఆకాశం నుండి నీటిని కురిపించి, దానిని మీకు త్రాగటానికి సమకూర్చుతాము మరియు దాని కోశాధికారులు మీరు మాత్రం కారు!

23. మరియు నిశ్చయంగా, మేమే జీవన్మరణాలను ఇచ్చేవారము; మరియు చివరకు మేమే వారసులుగా మిగిలేవారము. 11

نَحْنُ قَوْمٌ مَّسْحُورُونَ ﴿١٥﴾

وَ لَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَ

رَازِيئَهَا لِلنَّظَرِ يَن ۖ ﴿١٦﴾

وَ حَفِظْنَاهَا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَّجِيمٍ ﴿١٧﴾

إِلَّا مَنِ اسْتَرَقَ السَّمْعَ فَآتَبَعَهُ

شَهَابٌ مُّبِينٌ ﴿١٨﴾

وَ الْآرَاضِ مَدَدْنَاهَا وَ الْقَيْنَا فِيهَا

رَوَاسِي وَ أَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ

مَوْزُونٍ ﴿١٩﴾

وَ جَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ وَ مَنْ

لَسْتُمْ لَهُ بِرَازِقِينَ ﴿٢٠﴾

وَ إِن مِنْ شَيْءٍ إِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ وَ

مَا نُنزِّلُهُ إِلَّا بِقَدَرٍ مَّعْلُومٍ ﴿٢١﴾

وَ أَرْسَلْنَا الرِّيحَ لَوَاقِحٍ فَاَنزَلْنَا مِنَ

السَّمَاءِ مَاءً فَاسْتَقْبَلْنَا كُوفً ۖ وَ مَا

أَنْتُمْ لَهُ بِخَازِنِينَ ﴿٢٢﴾

وَ إِنَّا لَنَحْنُ نُحْيِ وَ نُمِيتُ وَ نَحْنُ

الْوَارِثُونَ ﴿٢٣﴾

7) చూడండి, 6:7 మరియు 10:2

8) చూడండి, 2:14 మరియు 37:7.

9) చూడండి, 37:10.

10) చూడండి, 11:6.

11) చూడండి, 3:180 మరియు 57:10.

24. మరియు వాస్తవానికి, మీకు ముందు గడిచి పోయిన వారిని గురించి మాకు తెలుసు మరియు వాస్తవంగా మీ తరువాత వచ్చే వారిని గురించి కూడా మాకు బాగా తెలుసు.¹²

25. మరియు నిశ్చయంగా నీ ప్రభువు ఆయనే! వారందరినీ సమావేశపరుస్తాడు. నిశ్చయంగా, ఆయన మహా వివేకవంతుడు, సర్వజ్ఞుడు.

26. మరియు వాస్తవంగా మేము మానవుణ్ణి మ్రోగేమట్టి (ధ్వనిచేసేమట్టి) రూపాంతరం చెందిన జిగటబురద (బంకమట్టి)లో సృష్టించాము.¹³

27. మరియు దీనికి పూర్వం మేము జిన్నాతులను (పొగలేని) మండే అగ్నిజ్వాలలో సృష్టించాము.¹⁴

28. మరియు నీ ప్రభువు దేవదూతలలో ఇలా అన్న విషయం (జ్ఞాపకంచేసుకో!): "నిశ్చయంగా, నేను మ్రోగేమట్టి, రూపాంతరంచెందిన జిగట బురదలో మానవుణ్ణి సృష్టించబోతున్నాను.

29. "ఇక నేను అతనికి పూర్తిగా ఆకారమిచ్చి (రూపమిచ్చి), అతనిలో (ఆదమ్ లో) నా తరపు నుండి ప్రాణం (రూహ్) ఉడిన తరువాత, మీరంతా

وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنْكُمْ وَ

لَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَأْخِرِينَ ﴿٢٤﴾

وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَحْشُرُهُمْ إِنَّهُ حَكِيمٌ

عَلِيمٌ ﴿٢٥﴾

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ

مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ ﴿٢٦﴾

وَالْجَانَّ خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ مِنْ نَّارِ

السَّمُومِ ﴿٢٧﴾

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَكَةِ إِنِّي خَالِقٌ

بَشَرًا مِّنْ صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَإٍ

مَّسْنُونٍ ﴿٢٨﴾

فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُّوحِي

فَقَعُوا لَهُ لِسْجَدِينَ ﴿٢٩﴾

12) 'ఎవరైతే ముందుగా (మా వద్దకు) వస్తారో మరియు ఎవరు వెనుక ఉండిపోతారో తెలుసు.' ఈ రెండు రకాల వ్యాఖ్యానాలు కూడా సరైనవే అని వ్యాఖ్యాతలు అంగీకరించారు.

మరోక వ్యాఖ్యానం: 'మరియు వాస్తవానికి, మీలో ముందుకు సాగిపోయే వారెవరో మాకు తెలుసు మరియు వాస్తవానికి, వెనుకంజ వేసేవారెవరో కూడా మాకు తెలుసు.' అని కూడా ఇవ్వబడింది.

13) మానవుడు మట్టిలో సృష్టించబడ్డాడు. వేర్వేరు చోట్లలో ఆ మట్టి స్థితినిబట్టి వేర్వేరు పేర్లు ఇవ్వబడ్డాయి. (i) సాధారణంగా ఎండిపోయిన (తడిలేని) మట్టి తురాబ్ - దుమ్ము అని, (ii) దానిని నిశ్శుభ్రం చేసి కలిపితే 'తీన్ - మట్టి అని, (iii) అది చాలా నీళ్ళతో కలిపి వాసన వచ్చే బురదగా ఉంటే, 'హమయిన్ మస్నూన్ - జిగటబురద అని, (iv) అది ఎండిపోయి శబ్దం చేస్తే - 'స'లూల్ అని, (v) దానిని కాలిస్తే, ప'ఖ్ఖూర్ - పెంకు, అని పేర్లు ఇవ్వబడ్డాయి. (చూ.55:14).

14) అల్-జిన్ను, జిన్నుతున్ (బ.వ): అంటే మానవుల కండ్లకుకనబడనిది అని అర్థము. అందుకే వారిని ఈపేరుతో పిలుస్తారు. వారికి తెలివిఉంది, మంచుచెడుల విచక్షణాశక్తి ఉంది. పొగలేని అగ్నిజ్వాలలో సృష్టించబడ్డారు. వారు తింటారు, త్రాగుతారు. వారి సంతతి పెరుగుతుంది. వారికి మరణం ఉంది. వారి కర్మలను బట్టి వారికి, మానవులవలే స్వర్గనరకాల ప్రతిఫలాల కూడా ఉన్నాయి. (అబ్దుల్-మజిద్ దర్యాబాది, ర'హ్మా.) చూ. 55:15 మరియు 6:100.

అతని ముందు సాష్టాంగం (సజ్జా) చేయాలి." 15

30. అప్పుడు దేవదూతలు, అందరూ కలిసి సాష్టాంగం (సజ్జా) చేశారు -

31. ఒక్క ఇబ్లీస్ తప్ప! అతడు సాష్టాంగం (సజ్జా) చేసే వారిలో చేరనని మొండికేశాడు. 16

32. (అల్లాహ్) ఇలా ప్రశ్నించాడు: "ఓ ఇబ్లీస్! నీకేమయింది, నీవు సాష్టాంగం (సజ్జా) చేసేవారిలో ఎందుకు చేరలేదు?"

33. (ఇబ్లీస్) ఇలా జవాబిచ్చాడు: "మోగేమట్టి, రూపాంతరంచెందిన జిగట బురదతో నీవు సృష్టించిన మానవునికి నేను సాష్టాంగం (సజ్జా) చేసే వాడను కాను."

34. (అల్లాహ్) అన్నాడు: "అయితే నీవు ఇక్కడి నుండి వెళ్ళిపో! ఇక, నిశ్చయంగా, నీవు శపించబడ్డవాడవు (బహిష్కరించబడ్డవాడవు)!"

35. "మరియు నిశ్చయంగా, తీర్పుదినము వరకు నీపై శాపం (బహిష్కారం) ఉంటుంది."

36. (ఇబ్లీస్) వేడుకున్నాడు: "ఓ నా ప్రభూ! పునరుత్థానదినం వరకు నాకు వ్యవధినివ్వ!"

37. (అల్లాహ్) జవాబిచ్చాడు: "ఇక నిశ్చయంగా, నీవు వ్యవధి ఇవ్వబడిన వారిలోనివాడవు!"

38. "(నాకు మాత్రమే) తెలిసివున్న ఆ దినపు, ఆ సమయం వరకు!"

39. (ఇబ్లీస్) అన్నాడు: "ఓ నా ప్రభూ! నీవు నన్ను అపమార్గం పట్టించావు, కావున నేను వారికి

فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ ﴿١٥﴾

إِلَّا إِبْلِيسَ ۖ أَبَىٰ أَنْ يَكُونَ مَعَ

السَّاجِدِينَ ﴿١٦﴾

قَالَ يَا إِبْلِيسُ مَا لَكَ أَلَّا تَكُونَ مَعَ

السَّاجِدِينَ ﴿١٧﴾

قَالَ لَمْ أَكُنْ لَأَسْجُدَ لِبَشَرٍ خَلَقْتَهُ

مِنْ صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ ﴿١٨﴾

قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ ﴿١٩﴾

وَأَنَّ عَلَيْكَ اللَّعْنَةَ إِلَىٰ يَوْمِ الدِّينِ ﴿٢٠﴾

قَالَ رَبِّ فَأَنْظِرْنِي إِلَىٰ يَوْمِ

يُبْعَثُونَ ﴿٢١﴾

قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ ﴿٢٢﴾

إِلَىٰ يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ ﴿٢٣﴾

قَالَ رَبِّ بِمَا أَغْوَيْتَنِي لَأُزَيِّنَنَّ لَهُمْ

15) ఈ సాష్టాంగం కేవలం అల్లాహ్ (సు.త.) ఆజ్ఞను శిరసావహించటానికి చేయబడిన గౌరవ ప్రదక్షిణ సాష్టాంగం. ఇది ఆరాధనార్థం చేసింది కాదు. ముహమ్మద్ (స'అస) షరీఅత్లో గౌరవార్థం కూడా ఎవ్వరికైనను సాష్టాంగం చేయటం ధర్మసమ్మతం కాదు. ఇంకా చూడండి, 2:30-34 మరియు 7:11-18.

16) 'మానవుడు మట్టితో సృష్టించబడ్డాడు, కాని నేనైతే అగ్నితో సృష్టించబడ్డాను, కాబట్టి నేను మానవునికంటే ఉత్తముడను, నేనెందుకు అతనికి సజ్జాచేయాలి.' అని ఇబ్లీస్ అన్నాడు. దైవప్రవక్తలందరూ మట్టితోనే సృష్టించబడ్డ మానవులేనని ఖుర్ఆన్ విశదీకరించింది. దీనిని విశ్వసించక పోవడం మరియు మట్టితో సృష్టించబడ్డవారు అధములని భావించడం వైతాన్ ను అనుసరించడమే! ఇంకా చూడండి, 7:11.

భూమిలో (వారి దుష్కర్మలన్ని) మంచివిగా కనబడేటట్లు చేస్తాను మరియు నిశ్చయంగా, వారందరినీ అపమార్గంలో పడవేస్తాను.

40. "వారిలో నీవు ఎన్నుకున్న (నీ ఆజ్ఞాను వర్తనలైన) నీ దాసులు తప్ప!"

41. (అల్లాహ్) అన్నాడు: "ఇదే నా దగ్గరకు తెచ్చే ఋజుమార్గం.¹⁷"

42. "నిశ్చయంగా, నా దాసులపై నీ అధికారం సాగదు! కేవలం మార్గభ్రష్టులై నిన్ను అనుసరించే వారి మీద తప్ప!¹⁸"

43. "మరియు నిశ్చయంగా, వారందరి కొరకు వాగ్దానం చేయబడిన (నివాసం) నరకమే!

44. "దానికీ (నరకానికి) ఏడు ద్వారాలు ఉన్నాయి.¹⁹ వాటిలో ఒక్కొక్క ద్వారానికీ ఒక్కొక్క వర్గం వారు ప్రత్యేకించబడి ఉన్నారు.

45. "నిశ్చయంగా, దైవబీతి గలవారు స్వర్గవనాలలో చెలమల మద్య ఉంటారు.

46. "(వారు): 'శాంతిలో సురక్షితంగా ప్రవేశించండి!' అని ఆహ్వానించబడతారు.

47. "వారి హృదయాలలో మిగిలివున్న కాపట్యాన్ని (మాలిన్యాన్ని) మేము తొలగిస్తాము. వారు సోదరులవలె ఎదురెదురుగా పీఠాలపై కూర్చోని ఉంటారు.²⁰"

فِي الْأَرْضِ وَلَا غَويْنَهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٠﴾

إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمْ الْمُخْلِصِينَ ﴿٤١﴾

قَالَ هَذَا صِرَاطٌ عَلَيَّ مُسْتَقِيمٌ ﴿٤٢﴾

إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَنٌ

إِلَّا مَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْغَويْنَ ﴿٤٣﴾

وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمَوْعِدُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٤﴾

لَهَا سَبْعَةُ أَبْوَابٍ لِكُلِّ بَابٍ مِنْهُمْ

جُزْءٌ مَّقْسُومٌ ﴿٤٥﴾

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّتٍ وَعِيُونَ ﴿٤٦﴾

أُدْخِلُوهَا بِسَلَامٍ آمِنِينَ ﴿٤٧﴾

وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غَلٍّ

إِخْوَانًا عَلَى سُرُرٍ مُتَقَابِلِينَ ﴿٤٨﴾

17) బహిష్కరించబడిన ఇబ్లిస్, అల్లాహుతతాలా ఇచ్చిన నెరవేరుస్తున్నాడు. అల్లాహ్ (సు.త.) మానవునికి మంచి చెడును అర్థం చేసుకునే జ్ఞానాన్ని ప్రసాదించి, ఎవడు చెడు (షైతాన్ ప్రేరణ) లో పడిపోతాడో చూస్తాడు. ఈ విధంగా షైతాన్ అల్లాహ్ (సు.త.) ఇచ్చిన నిర్వహణలో ఒకపాత్ర నిర్వహిస్తున్నాడు. కావున షైతాన్ వలననుండి తప్పించుకునే వాడు ఋజుమార్గం మీద ఉండ గలడు. ఇంకా చూడండి, 19:83 మరియు 7:24.

18) చూడండి, 14:22 మరియు 7:11-18.

19) నరకానికి ఏడు అంతస్తులు లేక శ్రేణులున్నాయి. (i) జహన్నమ్, (ii) ల'జ్జా, (iii) హల'త్త్, (iv) స'యిల్, (v) సఖర్, (vi) జ'హీమ్, (vii) హోవయహ్. ఇది అన్నిటి కంటే క్రింది అంతస్తు, ఇందులో మునాఫిఖులు (కపట-విశ్వాసులు) ఉంటారు. (ఫ'త్త్ అల్-ఖిదీర్). చూడండి, 74:27 వ్యాఖ్యానం 4.

20) చూడండి, 56:15 మరియు 88:13.

48. "అక్కడ వారికి అలసట ఉండదు. మరియు అక్కడి నుండి వారు ఎన్నడూ వెడలగొట్టబడరు." (1/8)

49. * నా దాసులకు ఇలా తెలియజేయి: నిశ్చయంగా నేను, కేవలం నేనే! క్షమించేవాడను, కరుణించేవాడను.²¹

50. మరియు నిశ్చయంగా, నా శిక్షయే అతి బాధాకరమైన శిక్ష!

51. మరియు వారికి ఇబ్రాహీమ్ అతిథులను గురించి తెలుపు.²²

52. వారు అతని వద్దకు వచ్చి: "నీకు శాంతి కలుగు గాక (సలాం)! " అని అన్నారు. అతనన్నాడు: "నిశ్చయంగా, మాకు మీ వలన భయం కలుగుతున్నది."²³

53. వారు జవాబిచ్చారు: "నీవు భయపడకు! నిశ్చయంగా, మేము జ్ఞానవంతుడైన ఒక కుమారుని శుభవార్తను నీకు ఇస్తున్నాము."

54. (ఇబ్రాహీమ్) అన్నాడు: "మీరు ఈ ముసలి తనంలో నాకు (కుమారుడు కలుగుననే) శుభ వార్తను ఇస్తున్నారా? మీరు ఎలాంటి (అసాధ్యమైన) శుభవార్తను ఇస్తున్నారు?"

55. వారన్నారు: "మేము నీకు సత్యమైన శుభ వార్తను ఇచ్చాము. కనుక నీవు నిరాశచెందకు."

56. (ఇబ్రాహీమ్) అన్నాడు: "తన ప్రభువు కారుణ్యం పట్ల నిరాశచెందేవారు మార్గభ్రష్టులు తప్ప మరెవరు?"

57. (ఇంకా) ఇలా అన్నాడు: "ఓ దైవదూతలారా! మరి మీరు వచ్చిన కారణమేమిటి?"

لَا يَسْتُهِمُ فِيهَا نَصَبٌ وَ مَا هُمْ

مِنْهَا بِمُخْرَجِينَ ﴿١٨﴾

نَبِيٍّ عِبَادِيَّ إِنِّي أَنَا الْغَفُورُ

الرَّحِيمُ ﴿١٩﴾

وَأَنَّ عَذَابِي هُوَ الْعَذَابُ الْأَلِيمُ ﴿٢٠﴾

وَنَبِّئُهُمْ عَنْ ضَيْفِ إِبْرَاهِيمَ ﴿٢١﴾

إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ إِنَّا

مِنْكُمْ وَجَلُونَ ﴿٢٢﴾

قَالُوا لَا تَوَجَلْ إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلْمٍ

عَلِيمٍ ﴿٢٣﴾

قَالَ أَبَشَّرْتُمُونِي عَلَىٰ أَنْ مَسَّنِيَ

الْكِبَرُ فِيمَ تَبَشِّرُونَ ﴿٢٤﴾

قَالُوا بَشِّرْنَاكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُنْ مِنَ

الْقٰنِطِينَ ﴿٢٥﴾

قَالَ وَمَنْ يَغْنَطُ مِنْ رَحْمَةِ رَبِّهِ إِلَّا

الضَّالُّونَ ﴿٢٦﴾

قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿٢٧﴾

21) చూడండి, 6:12 మరియు 6:54.

22) ఇబ్రాహీమ్ ('అ.స.) యొక్క వివరమైన గాథ కొరకు చూడండి, 11:69-76 దీనికి కొంత కాలం ముందే అవతరింపజేయబడిన సూరహ్.

23) వారి భయానికి కారణం కొరకు చూడండి, 11:70 దీని ద్వారా తెలిసేదెమిటంటే ఇబ్రాహీమ్ ('అ.స.) ఒక దైవప్రవక్త అయినా, వచ్చిన అతిథులు దైవదూతలని వారు చెప్పేంత వరకు తెలుసుకో లేక పోయారు. అంటే దైవప్రవక్తలకు అగోచరజ్ఞానం ఉండదు. అల్లాహ్ (సు.త.) వారికి తెలిపినది మాత్రమే వారికి తెలుస్తుంది.

58. వారన్నారు: "వాస్తవానికి మేము అపరాధులైన జాతివారి వైపునకు పంపబడ్డాము" ²⁴ -

59. "లూత్ ఇంటివారు" ²⁵ తప్ప - నిశ్చయంగా వారందరినీ రక్షిస్తాము;

60. "అతని భార్య తప్ప! (ఆమెను గురించి అల్లాహ్ అన్నాడు): 'నిశ్చయంగా, ఆమె వెనుక ఉండిపోయేవారిలో చేరాలని మేము నిర్ణయించాము.' " ²⁶

61. తరువాత ఆ దేవదూతలు లూత్ ఇంటి వారి వద్దకు వచ్చినపుడు;

62. (లూత్) అన్నాడు: "నిశ్చయంగా, మీరు (నాకు) పరాయివారిగా కనిపిస్తున్నారు." ²⁷

63. వారన్నారు: "కాదు! వాస్తవానికి వారు (దుర్మార్గులు) దేనిని గురించి సందేహంలో పడి ఉన్నారో, దానిని (ఆ శిక్షను) తీసుకొని నీ వద్దకు వచ్చాము. ²⁸

64. "మరియు మేము నీ వద్దకు సత్యాన్ని తెచ్చాము. మరియు మేము నిశ్చయంగా, సత్యం పలుకుతున్నాము.

65. "కావున నీవు కొంతరాత్రి మిగిలి ఉండగానే, నీ ఇంటివారిని తీసుకొని బయలుదేరు, నీవు వారి వెనుక పో! మీలో ఎవ్వరూ కూడా వెనుదిరిగి చూడరాదు; మరియు మీరు, మీకు ఆజ్ఞాపించిన వైపునకే, పోతూ ఉండండి."

66. మరియు (మా దూతలద్వారా) మా ఆదేశాన్ని అతనికి ఇలా తెలియజేశాము: "నిశ్చయంగా, తెల్లవారే సరికి వారందరూ సమూలంగా నిర్మూలించబడతారు."

قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ ﴿٥٨﴾

إِلَّا آلَ لُوطٍ إِنَّا لَمَنجُوهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥٩﴾

إِلَّا امْرَأَتَهُ قَدَّرْنَا إِنَّهَا لَمِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٦٠﴾

فَلَمَّا جَاءَ آلَ لُوطٍ الْمُرْسَلُونَ ﴿٦١﴾

قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ مُّكَرُّونَ ﴿٦٢﴾

قَالُوا بَلْ جِئْنَاكَ بِمَا كَانُوا فِيهِ يَمْتَرُونَ ﴿٦٣﴾

وَآتَيْنَاكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٦٤﴾

فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ اللَّيْلِ وَ اتَّبِعْ أَدْبَارَهُمْ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنكُم أَحَدٌ وَ أَمْضُوهَا حَيْثُ تُوْمَرُونَ ﴿٦٥﴾

وَ قَضَيْنَا إِلَيْهِ ذَٰلِكَ الْأَمْرَ أَنَّ دَابِرَ هَٰؤُلَاءِ مَقْطُوعٌ مُّصْبِحِينَ ﴿٦٦﴾

24) సోదీమ్ మరియు గోమొర్రాహ్ ప్రజల గాథ కొరకు చూడండి, 7:80-84 మరియు 11:77-83.

25) ఆల: అంటే ఇంటివారే కాక అనుచరులందరూ కూడా అన్నమాట.

26) చూడండి, 7:83, 11:81 మరియు 66:10.

27) ఆ దేవదూతలు యువకుల ఆకారంలో వచ్చారు. చూడండి, 11:77.

28) చూడండి, 6:57-58, 8:32, 11:8.

67. మరియు నగరవాసులు ఉల్లాసంతో అక్కడికి వచ్చారు.

68. (లూ'త్) అన్నాడు: "వాస్తవానికి, వీరు నా అతిథులు, కావున నన్ను అవమానం పాలు చేయకండి."²⁹

69. "మరియు అల్లాహ్ పట్ల భయభక్తులు కలిగి ఉండండి మరియు నా గౌరవాన్ని పోగొట్టకండి."

70. వారన్నారు: " 'ప్రపంచంలోని (ప్రతివాణ్ణి) వెనకేసుకోకు!' అని మేము నిన్ను వారించ లేదా?"³⁰

71. (లూ'త్) అన్నాడు: "మీకు (ఎఘ్సనా) చేయాలనే ఉండే, నా కుమార్తెలు (జాతిస్త్రీలు) ఉన్నారు."³¹

72. "నీ ప్రాణం సాక్సీ! నిశ్చయంగా, వారు తమ (కామ) మత్తులో త్రోవతప్పి తిరుగుతున్నారు."³²

73. ఆ పిదప సూర్యోదయ సమయమున ఒక భయంకరమైన గర్జన (సయ్'హా) వారిని పట్టుకున్నది.

74. తరువాత మేము ఆ నగరాన్ని తల క్రిందులుగా చేశాము మరియు వారిపై కాలిషన మట్టి గులకరాళ్ళను కురిపించాము.

75. నిశ్చయంగా, ఇందులో దూరదృష్టి గల వారికి ఎన్నో సూచనలున్నాయి.

76. మరియు వాస్తవానికి ఆ ప్రాంతం ఒక రహదారి పైననే ఉన్నది.

وَجَاءَ أَهْلَ الْمَدِينَةِ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿١٥﴾

قَالَ إِنَّ هَؤُلَاءِ ضَيْفِي فَلَا

تَفْضَحُونِ ﴿١٦﴾

وَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تَحْزُونِ ﴿١٧﴾

قَالُوا أَوَلَمْ نُنْهَكَ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿١٨﴾

قَالَ هَؤُلَاءِ بَنَاتِي إِنْ كُنْتُمْ

فَعَالِينَ ﴿١٩﴾

لَعَبْرَكَ إِنَّهُمْ لَنِفَى سَكَرَتِهِمْ

يَعْمَهُونَ ﴿٢٠﴾

فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُشْرِقِينَ ﴿٢١﴾

فَجَعَلْنَا عَلَيْهِمْ سَافِلَهَا وَآمَطَرْنَا

عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّنْ سِجِّيلٍ ﴿٢٢﴾

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّمَنْتَوَسَّيُونَ ﴿٢٣﴾

وَأَنَّهَا لِبِسْبِيلٍ مُّقِيمٍ ﴿٢٤﴾

29) చూడండి, 7:80-81, 11:77-79.

30) లూ'త్ ('అ.స.) సాడీమ్ ప్రాంతంలో విదేశీయులు. ఎందుకంటే అతను మొసఫాహ్-మియా నుండి వచ్చినవారు. చూడండి, 7:80-82.

31) లూ'త్ ('అ.స.) తన జాతి స్త్రీలను తన కుమార్తెలని సంబోధించారు.

32) కొందరు వ్యాఖ్యాతలు ఈ ఆయత్ లూ'త్ ('అ.స.)ను సంబోధిస్తున్నదని అంటారు. మరి కొందరు దైవప్రవక్త ('స'అస)ను సంబోధిస్తున్నదని. అల్లాహ్ (సు.త.) ఇక్కడ ముహమ్మద్ ('స'అస) యొక్క ప్రాణ సాక్ష్యం ఇస్తున్నాడు. ఆయన తానుకోసం దాని ప్రమాణం చేస్తాడు. కాని మానవులకు అల్లాహుత'అలా తప్ప మరెవ్వరి ప్రమాణం చేయటం ధర్మసమ్మతం కాదు.

77. నిశ్చయంగా, ఇందులో విశ్వసించిన వారికి ఒక సూచన ఉంది.

78. మరియు అయ్యేకహ్ (మద్యన్) వాసులు కూడా దుర్మార్గులుగానే ఉండేవారు. ³³

79. కావున మేము వారి మీద కూడా ప్రతీకారం తీర్చుకున్నాము. మరియు ఆ రెండు (శిథిలాలు) కూడా ఒక స్పష్టమైన మార్గమీద ఉన్నాయి. ³⁴

80. మరియు వాస్తవానికి 'హిజ్ర్ వాసులు కూడా ప్రవక్తలను అసత్యవాదులన్నారు. ³⁵

81. మరియు వారికి కూడా మేము అద్భుత సూచన (అయ్యేకహ్) లను ఇచ్చి ఉంటిమి. కాని వారు వాటి నుండి విముఖులై ప్రవర్తించారు. ³⁶

82. మరియు వారు కొండలను తోలచి గృహాలను నిర్మించుకునేవారు, ³⁷ సురక్షితంగా ఉండగలమని (భావిస్తూ)!

83. చివరకు ఒక ఉదయమున ఒక తీవ్రమైన గర్జన ('సయ్ హా) వారిపై కూడా వచ్చిపడింది.

84. అప్పుడు వారు సంపాదించింది వారికి ఏ మాత్రం పనికిరాలేక పోయింది.

85. మరియు మేము ఆకాశాలనూ, భూమినీ మరియు వాటి మధ్యనున్న స్వర్గాన్ని కేవలం

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٣﴾
 وَإِنْ كَانَ أَصْحَابُ الْأَيْكَةِ لَظَالِمِينَ ﴿٣٤﴾
 فَاتَّقِنَا مِنهُمُ وَإِنَّهُمَا لَبِئْسَ مَا مَكِينٌ ﴿٣٥﴾
 وَ لَقَدْ كَذَّبَ أَصْحَابُ الْحَجْرِ الْمُرْسَلِينَ ﴿٣٦﴾
 وَ اتَيْنَاهُمُ الْيَتِيمَاتِ فَكَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ﴿٣٧﴾
 وَ كَانُوا يَنْجِتُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا أَمْبِنِينَ ﴿٣٨﴾
 فَآخَذْتَهُمُ الصَّيْحَةُ مُضْحَجِينَ ﴿٣٩﴾
 فَبَاغَضِبْنَا عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٤٠﴾
 وَ مَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَ مَا

33) అయ్యేకహ్ వాసులు (దట్టమైన వనవాసులు) మద్యన్ ప్రజలు. వారు తమ ప్రవక్త షు'బ్బాను తిరస్కరించారు. వారు ఒక భూకంపం మరియు జ్వాలాముఖి సంభవించి నాశనమయ్యారు. చూడండి, 7:85-93 మరియు 11:84-95.

34) లూత్ (అ.స.) ప్రజలు మరియు షు'బ్బా (అ.స.) ప్రజలు దగ్గరిదగ్గరి ప్రాంతాలలో నివసించారు. వారు లూత్ (అ.స.) మరణించిన కొన్ని సంవత్సరాల తరువాత వచ్చారు.

35) సమూద్ జాతి మరియు వారి ప్రవక్త 'సాలిహ్ (అ.స.) నివసించే ప్రాంతం పేరు 'హిజ్ర్, కావున వారిని అస్'హాబ్ అల్-హిజ్ర్ అంటారు. ఈ ప్రాంతం మదీనహ్-అబూకల్ మధ్య ఉంది. చూడండి, 7:73-79.

36) ఆ అద్భుత సూచనలలో ఆ ఆడబంటి ఒకటి. కాని వారు దానిని చంపేశారు.

37) చూడండి, 7:74. 9వ హిజ్ర్లో దైవప్రవక్త ('స'అస) తబూక్ దండయాత్రకు పోయేటప్పుడు, ఈ నగరం దారిలో వచ్చింది. అతను ('స'అస) తమ నెత్తిమీద బట్టచుట్టుకున్నారు మరియు తమ బంటి గమనాన్ని తీవ్రంచేశారు. మరియు తమ సహజీవితో ఇలా అన్నారు: 'ఏడుస్తూ, అల్లాహ్ (సు.త.) శిక్షకు భయపడుతూ ఈ నగరం నుండి ప్రయాణించండి.' ('స'హిహ్ బుఖారీ, 433; సు. ముస్లిం, 2285. ఇబ్నె-కసీర్ వ్యాఖ్యానం).

సత్యంలోనే³⁸ సృష్టించాము. మరియు నిశ్చయంగా, తీర్పు గడియ రానున్నది. కావున నీవు ఉదారభావంతో వారిని ఉపేక్షించు!

86. నిశ్చయంగా నీ ప్రభువు, ఆయనే సర్వ సృష్టికర్త,³⁹ సర్వజ్ఞుడు.⁴⁰

87. మరియు మేము నిశ్చయంగా, నీకు తరచుగా పరిపబడే ఏడు సూక్తులను⁴¹ మరియు సర్వోత్తమ ఖుర్ఆన్ ను ప్రసాదించాము.

88. వారిలో (అవిశ్వాసులలో) కొందరికి మేము ఒసంగిన ఐహిక సంపదలను నీవు కన్నెత్తి కూడా చూడకు. మరియు వారి (అవిశ్వాసు) వైఖరికి బాధ పడకు. మరియు విశ్వసించిన వారికి ఆశ్రయం (చాయ) ఇవ్వటానికి నీ రెక్కలను విప్పు.⁴²

89. మరియు (ఓ ము'హమ్మద్!) వారితో ఇలా అను: "నిశ్చయంగా, నేను స్పష్టమైన హెచ్చరిక చేసేవాడను మాత్రమే!"

90. ఏ విధంగానైతే మేము (గ్రంథాన్ని) విభజించేవారిపై అవతరింపజేశామో!⁴³

بَيَّنَّهُمْ إِلَّا بِالْحَقِّ وَإِنَّ السَّاعَةَ
لَأَيُّبَةٌ فَأَصْفَحِ الصَّفْحَ الْجَبِيلِ ﴿٣٨﴾
إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْخَلْقُ الْعَلِيمُ ﴿٣٩﴾
وَ لَقَدْ آتَيْنَاكَ سَبْعًا مِّنَ الْمَثَانِي وَ
الْقُرْآنَ الْعَظِيمَ ﴿٤٠﴾
لَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ
أَزْوَاجًا مِّمَّنْهُمْ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَ
اخْفِضْ جَنَاحَكَ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤١﴾
وَ قُلْ إِنِّي أَنَا النَّذِيرُ الْمُبِينُ ﴿٤٢﴾
كَمَا أَنْزَلْنَا عَلَى الْمُقْتَسِبِينَ ﴿٤٣﴾

38) చూడండి, 53:31.
39) అల్-ఖల్ఖల్: The Greatest Creator, The Creator of all things. సృష్టికీయలో పరిపూర్ణుడు, సముచిత రూపం, శక్తి-సామర్థ్యాలను ఇచ్చి తీర్చిదిద్ది అత్యుత్తమంగా సృష్టించే వాడు. చూడండి, అల్-ఖాలిఖు (12): సృష్టికర్త. 7:102.
40) చూడండి, 7:199.
41) సబ్ అమ్మీనల్ మసూని: ఈ పేరు సురాహ్ అల్-ఫాతిహాకు దైవప్రవక్త ము'హమ్మద్ ('అస) స్వయంగా ఇచ్చారు. అది దివ్యఖుర్ఆన్ సారం (ఉమ్ముల్-కతాబ్) అని కూడా అనబడుతుంది. (స. బు. కతాబ్-అల్-ఫేర్-సురాహ్ అల్-హిజ్ర్). చూ. సూరహ్ అల్-ఫాతిహా (1).
42) విశ్వసించినవారితో సానుభూతితో, ప్రేమతో, కనికరంతో వ్యవహరించు. చూడండి, 17:24.
43) (i) కొందరు వ్యాఖ్యాతలు అస్సల్నా - అవతరింపజేశాము. అంటే 'అజాబ్ - శిక్ష అనే అర్థంలో తీసుకున్నారు. ఆశిక్ష వారి (ఖురైషుల) కొరకు ఎవరైతే దివ్యగ్రంథాన్ని (ఈ ఖుర్ఆన్ ను) వేర్వేరు ముక్కలుగా చేసి, కొంత భాగాన్ని కవిత అని, కొంతభాగాన్ని మంత్రజాలమని, మరికొంత భాగాన్ని ప్రాచీన గాథలని, పేర్లు పెట్టారో. (ii) మరికొందరు వ్యాఖ్యాతలు ముఖ్సిబీన్ - అంటే పూర్వ గ్రంథప్రజలు (యూదులు, క్రైస్తవులు) అని అంటారు. మరియు ఖుర్ఆన్ అంటే తౌరాత్ / ఇంజిల్ అంటారు. వారు వీటిని విభిన్న భాగాలలోకి ముక్కలు ముక్కలుగా చేశారు. iii) ఇంకా కొందరు వ్యాఖ్యాతలు వీరు 'సాలిహ్' ('అ.స.) యొక్క

91. ఎవరైతే ఈ ఖుర్ఆన్‌ను (తమ తిరస్కారంతో) ముక్కలు ముక్కలుగా చేశారో!
 92. నీ ప్రభువు సాక్షిగా! నిశ్చయంగా, మేము వారందరినీ ప్రశ్నిస్తాము;
 93. వారు చేస్తూ ఉండిన కర్మలను గురించి.
 94. కావున నీకు ఆజ్ఞాపించబడిన దానిని బహిరంగంగా చాటించు.⁴⁴ మరియు అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించే వారి (ముప్తికీస్) నుండి విముఖుడవగు.
 95. నిశ్చయంగా, నీలో పరిహాసాలాడేవారి నుండి నిన్ను రక్షించటానికి మేమే చాలు!
 96. ఎవరైతే అల్లాహ్‌తో పాటు ఇతర దైవాలను కూడా (ఆరాధనకు) నియమించుకుంటున్నారో, వారు త్వరలోనే (సత్యాన్ని) తెలుసుకుంటారు.
 97. మరియు వాస్తవానికి వారు పలికే మాటల వలన నీ హృదయానికి తప్పక కష్టం కలుగు తుందని మాకు బాగా తెలుసు.
 98. కావున నీవు నీ ప్రభువు పవిత్రతను కొనియాడుతూ స్తోత్రంచేస్తూ ఉండు. మరియు సాష్టాంగం (సజ్జా) చేసేవారిలో చేరు.
 99. మరియు తప్పక రాబోయే ఆ అంతిమ ఘడియ (మరణం) వచ్చేవరకు, నీ ప్రభువును ఆరాధిస్తూ ఉండు.⁴⁵ (1/4)

الَّذِينَ جَعَلُوا الْقُرْآنَ عِضِينَ ﴿١٤﴾
 فَوَرَبِّكَ لَنَسْأَلَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿١٥﴾
 عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾
 فَاصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَاعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٧﴾
 إِنَّا كَفَيْنَاكَ الْمُسْتَهْزِئِينَ ﴿١٨﴾
 الَّذِينَ يَجْعَلُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَسُوفَ يَعْلَمُونَ ﴿١٩﴾
 وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّكَ يَضِيقُ صَدْرَكَ بِهَا يِقْوُونَ ﴿٢٠﴾
 فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُن مِّنَ السَّاجِدِينَ ﴿٢١﴾
 وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ ﴿٢٢﴾

జాతివారు అంటారు. వారు 'సాలిహ్' మరియు అతని కుటుంబంవారిని చంపి ముక్కలు చేయాలని కుట్ర పన్నారు. చూడండి, 27:49. iv) మరొక వ్యాఖ్యానం ఏమిటంటే దివ్యగ్రంథపు కొంత భాగాన్ని నమ్మి ఇతర భాగాన్ని తిరస్కరించటం.

44) ఈ ఆయత్ అవతరించక ముందు దైవప్రవక్త ('స'అస) రహస్యంగా ప్రజలకు ధర్మబోధన (తల్జిగ్/ ద'అవహ్) చేసేవారు. ఇది అవతరింపజేయబడిన తరువాత బహిరంగంగా ధర్మబోధన (ద'అవహ్) చేయటం ప్రారంభించారు. (ఫ'త్త్ అల్-ఖదిర్).

45) అల్-యఖీను: అంటే మరణం. ('స. బు'ఖారీ, కీలాబ్ అత్తఫ్సీర్). చూడండి, 74:47. ***

16. సూరహ్ అన్-నహ్లా

అన్-నహ్లా: తీనెటీగ. ఈ సూరహ్ చివరి మక్కా కాలంలో అవతరింపజేయబడింది. విశ్వం లో ఉన్న ప్రతిదీ అల్లాహ్ (సు.త.)ను స్తుతిస్తుంది. మానవునికి ప్రకృతి మీద ఆధిక్యత ఇవ్వబడింది. అతడు, అల్లాహ్ (సు.త.) అద్వితీయతను మరియు సత్యాన్ని గుర్తించాలని దీని సారాంశం. అల్లాహ్ (సు.త.) ప్రతి దానిని ఒక ఉద్దేశ్యంతో ఒక ప్రయోజనం కొరకు పుట్టించాడు. విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేస్తూ ఉండాలి. అటీవారిలో న్యాయం మరియు ఉదారస్వభావంతో వర్తించాలి. అల్లాహ్ (సు.త.) నిషేధించినట్టి, పాపం, చెడు, అసహ్యకరమైన, అశ్లీకరమైన పనుల నుండి దూరంగా ఉండాలి. 128 ఆయాతులున్న ఈ సూరహ్ పేరు 68వ ఆయత్ నుండి తీసుకోబడింది.

అనంత కరుణామయుడు అపార కరుణాప్రదాత
అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

1. * అల్లాహ్ ఆజ్ఞ (తీర్పు) వచ్చింది! కావున మీరు దాని కొరకు లొందరపెట్టకండి. ఆయన సర్వలోపాలకు అతీతుడు మరియు వారు సాటి కల్పించే భాగస్వాములకు అత్యున్నతుడు.

2. ఆయనే, తన ఆజ్ఞతో, దేవదూతల ద్వారా, దివ్యజ్ఞానాన్ని (రూహు) ¹ తానుకోరిన, తన దాసులపై అవతరింపజేస్తాడు, ² వారిని (ప్రజలను) ఇలా హెచ్చరించటానికి: "నిశ్చయంగా, నేను తప్ప మరొక ఆరాధ్యదేవుడు లేడు! కావున మీరు నాయందే భయ భక్తులు కలిగి ఉండండి!"

3. ఆయన ఆకాశాలను మరియు భూమిని సత్యంతో సృష్టించాడు. వారు, ఆయనకు సాటికల్పించే భాగస్వాములకంటే (ఫరీక్లకంటే) ఆయన అత్యున్నతుడు. ³

4. ఆయన మానవుణ్ణి విర్య (ఇంద్రియ) బిందువుతో సృష్టించాడు, తరువాత ఆ వ్యక్తియే ఒక బహిరంగ వివాదిగా మారిపోతాడు.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 اَتَىٰ أَمْرُ اللَّهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُ
 سُبْحٰنَهُ وَتَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ۝
 يُنَزِّلُ الْمَلٰٓئِكَةَ بِالرُّوحِ مِنْ أَمْرِهِ
 عَلَىٰ مَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهِ أَنْ أَنْزِلُوْا
 اِنَّهٗ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنَا فَاتَّقُوْنَ ۝
 خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ
 تَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ۝
 خَلَقَ الْاِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ فَاِذَا هُوَ
 خَصِيْمٌ مُّبِيْنٌ ۝

1) అర్-రూహు: అంటే ఇక్కడ దివ్యజ్ఞానం (వహీ) అని అర్థం. చూడండి, 40:15, 42:52 అక్కడ కూడా రూహు అర్థం వహీ అని ఉంది. మూడు చోట్లలో ఖుర్ఆన్ లో రూహ్: జబ్బీల్ ('అ.స.) అనే అర్థంతోకూడా వాడబడింది, 19:17, 78:38, 97:4. వివరాలకు చూ. 19:17 వ్యాఖ్యానం 6.
 2) తన సందేశాన్ని ఎవరిపై అవతరింపజేయాలో అల్లాహ్ (సు.త.)కు బాగా తెలుసు. చూడండి, 6:124 మరియు 40:15.
 3) చూడండి, 10:5.

5. మరియు ఆయన పశువులను సృష్టించాడు. వాటిలో మీ కొరకు వెచ్చని దుస్తులు మరియు అనేక లాభాలు కూడా ఉన్నాయి. మరియు వాటిలో (కొన్నిటి మాంసం) మీరు తింటారు.

6. మరియు వాటిని మీరు సాయంత్రం ఇండ్లకు తోలుకొని వచ్చేటప్పుడు మరియు ఉదయం మేవటానికి తోలుకొని పోయేటప్పుడు, వాటిలో మీకొక మనోహరమైన దృశ్యం ఉంది.

7. మరియు అవి మీ బరువును మోసుకొని - మీరు ఎంతో శ్రమపడనిదే చేరుకోలేని ప్రాంతాలకు - తీసుకుపోతాయి. నిశ్చయంగా, మీ ప్రభువు మహా కనికరుడు, అపార కరుణాప్రుడత.

8. మరియు ఆయన గుర్రాలను, ⁴ కంచర గాడిదలను మరియు గాడిదలను, మీరు స్వారి చేయటానికి మరియు మీ శోభను పెంచటానికి సృష్టించాడు. మరియు ఆయన, మీకు తెలియనివి (అనేక ఇతర సాధనాలను) కూడా సృష్టిస్తాడు. ⁵

9. మరియు సన్మార్గం చూపటమే అల్లాహ్ విధానం ⁶ మరియు అందులో (లోకంలో) తప్పుడు (వక్ర) మార్గాలు కూడా ఉన్నాయి. ఆయన తలచుకొని ఉంటే మీ రందరికీ సన్మార్గం చూపి

وَالْأَنْعَامَ خَلَقَهَا لَكُمْ فِيهَا دِفْءٌ وَمَنَافِعُ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿١٦﴾

وَلَكُمْ فِيهَا جَمَالٌ حِينَ تُرِيحُونَ وَحِينَ تَسْرَحُونَ ﴿١٧﴾

وَتَحْمِلُ أَثْقَالَكُمْ إِلَىٰ بَلَدٍ لِّم تَكُونُوا لِيَلْغِيَنَّ إِلَيْكُمُ النَّفْسُ إِنَّ رَبَّكُمْ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١٨﴾

وَالْخَيْلَ وَالْبِغَالَ وَالْحَمِيرَ لِتَرْكَبُوهَا وَزِينَةً وَيَخْلُقُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٩﴾

وَعَلَى اللَّهِ قَصْدُ السَّبِيلِ وَمِنْهَا جَائِرٌ وَلَوْ شَاءَ لَهَدَاكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٢٠﴾

4) ఇక్కడ గుర్రాల విషయం స్వారి చేయటానికి అని వచ్చింది. అవి స్వారికొరకు చాలా విలువైనవి కాబట్టి సాధారణంగా వాటిని, వాటి మాంసాన్ని తినటానికి ఉపయోగించరు. 'స. బు'ఖారి, కతాబ్ అల్-హజ్జ్, జ'బాయ్ హ్, బాబ్ ల'హూమ్ అల్-ఖైల్; మరియు స'హీ ముస్లిం, కతాబ్ అ'స్సైద్, బాబ్ ఫి అల్-హూమ్ అల్-ఖైల్. జాబిర్ (ర'ది.అ.) కథనం ప్రకారం పై ఇద్దరు 'హదీస్'వేత్తలు పేర్కొన్నట్లు గుర్రాల మాంసము తినటానికి హాలాలే. ఇంతేగాక ధైవప్రవక్త (స'అస) సమక్షంలో 'ఖైబర్ మరియు మదీనహ్ లలో గుర్రాలను కోసి తిన్నట్లు ఉల్లేఖనాలు (రివాయుల్లు) ఉన్నాయి. ధైవప్రవక్త (స'అస) వారిని నివారించలేదు. ('స. ముస్లిం, ముస్నద్ అ'హ్మద్, అబూ-దావూద్, ఇబ్నె-కసీర్ వ్యాఖ్యానం).

5) వెంటనే అల్లాహ్ (సు.త.) అంటున్నాడు: 'మీకు తెలియని ఇంకా ఎన్నో సాధనాలను కూడా సృష్టిస్తాను.' కాబట్టి ఈ ఆయత్ ఎల్లప్పుడూ నిజమే. ఈ నాడు విమానాలు, రాకెట్లు వచ్చాయి. ఇంకా మున్నందు ఏమేమి వస్తాయో అల్లాహులత'అలాకే తెలుసు. చూడండి, 36:42.

6) అల్లాహ్ (సు.త.) ప్రతి ఒక్కరికీ ఎవరైతే వినగోరుతారో ఋజుమార్గం వైపునకే మార్గదర్శకత్వం చేస్తాడు. చూడండి, 6:12,54. అల్లాహ్ (సు.త.) కరుణిస్తానని పూనుకున్నాడు.

ఉండే వాడు.⁷

10. ఆయనే, ఆకాశం నుండి మీ కొరకు నీళ్ళను కురిపిస్తాడు. దాని నుండి మీకు త్రాగటానికి నీరు దొరుకుతుంది మరియు మీ పశువులను మేపటానికి పచ్చిక పెరుగుతుంది.

11. ఆయన దీనిద్వారా (నీటి ద్వారా) మీకొరకు పంటలను, 'జైతూన్ మరియు ఖర్జూరపు వృక్షాలను, ద్రాక్ష మరియు ఇతర రకాల ఫలాలను పండింపజేస్తున్నాడు. నిశ్చయంగా ఆలోచించే వారికి ఇందులో ఒక సూచన (నిదర్శనం) ఉంది.

12. మరియు ఆయనే రేయింబవళ్ళను మరియు సూర్య-చంద్రులను, మీకు ఉపయుక్తమైనవిగాచేశాడు. మరియు నక్షత్రాలు కూడా ఆయన ఆజ్ఞతోనే మీకు ఉపయుక్తమైనవిగా చేయబడ్డాయి.⁸ నిశ్చయంగా, బుద్ధిని ఉపయోగించే వారికి వీటిలో సూచనలు (నిదర్శనాలు) ఉన్నాయి.

13. మరియు ఆయన మీ కొరకు భూమిలో వివిధ రంగుల వస్తువులను ఉత్పత్తి (వ్యాపింప) జేశాడు. నిశ్చయంగా, హితబోధ స్వీకరించేవారికి వీటిలో సూచన ఉంది.

14. మరియు ఆయన సముద్రాన్ని - తాజా మాంసము తినటానికి మరియు మీరు ధరించే ఆభరణాలు తీయటానికి - మీకు ఉపయుక్తమైనదిగా చేశాడు. ఆయన అనుగ్రహాన్ని అన్వేషించటానికి (ప్రజలు), అందులో ఓడల మీద

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لَكُمْ مِنْهُ شَرَابٌ وَمِنْهُ شَجَرٌ فِيهِ

تَسْبِيحٌ ⑩

يُنْبِتُ لَكُمْ بِهِ الزَّرْعَ وَالزَّيْتُونَ وَالتَّخْلِيلَ وَالْأَعْنَابَ وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ

يَتَفَكَّرُونَ ⑪

وَ سَخَّرَ لَكُمْ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِ رَبِّ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ

لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ⑫

وَمَا ذَرَأَا لَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ

يَذَكَّرُونَ ⑬

وَ هُوَ الَّذِي سَخَّرَ الْبَحْرَ لِتَأْكُلُوا مِنْهُ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُوا مِنْهُ حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلَ مَوْجًا خِرَابٍ فِيهِ

7) అల్లాహుత'ఆలా మానవునికి తెలివి, విచక్షణా శక్తిని ఇచ్చి, మంచి చెడులను తెలుపు తున్నాడు. మరియు మానవునికి వీటి మధ్య ఎన్నుకోవటానికి స్వాతంత్ర్యం ఇస్తున్నాడు. ఎవరిని కూడా సన్మార్గం మీద నడవటానికిగానీ, లేదా మార్గభ్రష్టత్వాన్ని అవలంబించటానికి గానీ బలవంతం చేయడు. చివరకు వారి విశ్వాసం మరియు కర్మలకు తగిన ప్రతిఫలం స్వర్గమో లేక నరకమో ఇస్తాడు. అల్లాహుత'ఆలా తనకు సాటి కల్పించిన వారిని ఎన్నటికీ క్షమించడు. ఆయన (సు.త.)కు ఆరాధనలో సాటి కల్పించటం (షిర్క్) తప్ప మరే ఇతర పాపమైనా ఆయన (సు.త.) తాను కోరినవారిని క్షమిస్తానన్నాడు.

8) చూడండి, 14:33.

దాని నీటిని చీల్చుకొని పోవటాన్ని నీవు చూస్తున్నావు. మరియు బహుశా మీరు కృతజ్ఞులవుతారని ఆయన మీకు (ఇవన్నీ ప్రసాదించాడు).

15. మరియు భూమి మీతోపాటు చలించకుండా ఉండటానికి, ఆయన దానిలో స్థిరమైన పర్వతాలను నాటాడు⁹ మరియు అందులో నదులను ప్రవహింపజేశాడు. మరియు రహదారులను నిర్మించాడు, బహుశా మీరు మార్గం పొందుతారని!

16. మరియు (భూమిలో మార్గంచూపే) సంకేతాలను పెట్టాడు. మరియు వారు (ప్రజలు) నక్షత్రాల ద్వారా కూడా తమ మార్గాలు తెలుసుకుంటారు.

17. సృష్టించేవాడూ, అసలు ఏమీ సృష్టించలేని వాడూసమానులా? ఇది మీరెందుకు గమనించరు?

18. మరియు మీరు అల్లాహ్ అనుగ్రహాలను లెక్కపెట్టడలచినా, మీరు వాటిని లెక్కపెట్టలేరు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ క్షమాశీలుడు, అపార కరుణా ప్రదాత.

19. మరియు అల్లాహ్ కు మీరు దాచేవి మరియు మీరు వెలిబుచ్చేవి అన్నీ తెలుసు.

20. మరియు ఎవరినైతే వారు (ప్రజలు), అల్లాహ్ ను వదలి ప్రార్థిస్తున్నారో, వారు ఏమీ సృష్టించలేరు మరియు స్వయంగా వారే సృష్టించబడి ఉన్నారు.

21. వారు (ఆ దైవాలు) మృతులు, ప్రాణంలేని వారు.¹⁰ మరియు వారికి, తాము తిరిగి ఎప్పుడు లేపబడతారో కూడా తెలియదు.

وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٦﴾

وَأَلْقَى فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ وَ أَنْهَارًا وَ سُبُلًا لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٧﴾

وَ عَلَّمَتْ وَ بِالنَّجْمِ هُمْ يَهْتَدُونَ ﴿١٨﴾

أَفَمَنْ يَخْلُقُ كَمَنْ لَا يَخْلُقُ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿١٩﴾

وَ إِنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا إِنَّ اللَّهَ لَعَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٠﴾

وَ اللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَسْرُونَ وَ مَا تُعْلِنُونَ ﴿٢١﴾

وَ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَ هُمْ يُخْلَقُونَ ﴿٢٢﴾

أَمْ أَاتَتْ غَيْرَ أَحْيَاءٍ وَ مَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ ﴿٢٣﴾

9) చూడండి, 78:7, 21:31 మరియు 31:10.

10) ఈ 'మృతులు' అంటే కేవలం విగ్రహాలు మాత్రమే కాదు. మరణించిన సాధులు మరియు వలీలు కూడా! తరువాత ప్రాణంలేని వారు అని మళ్ళీ నొక్కిచెప్పబడుతోంది. దీనితో దర్గాలను ఆరాధించేవారు చెప్పేమాటలు: 'మేము మృతులనుకాదు ప్రార్థించేది, వారు తమగోరిలలో సజీవులై ఉన్నారు.' అనేది తప్పని విశదమౌతోంది. అంటే మరణించిన తరువాత వారికి ఈ లోకంలో ఎట్టి సంబంధం ఉండదు. వారు ఏమీ చేయలేరు. అయితే వారెలా మేలుగానీ, కీడుగానీ చేయగలరు? చూడండి, 7:191-194.

22. మీ ఆరాధ్యదైవం కేవలం (అల్లాహ్) ఒక్కడే! పరలోక జీవితాన్ని విశ్వసించనివారి హృదయాలు (ఈ సత్యాన్ని) తిరస్కరిస్తున్నాయి మరియు వారు దురహంకారంలో పడి ఉన్నారు. ¹¹

23. నిస్సందేహంగా, వారి రహస్య విషయాలు మరియు వారి బహిరంగ విషయాలు అన్నీ, నిశ్చయంగా అల్లాహ్ కు తెలుసు. నిశ్చయంగా, దురహంకారులంటే ¹² ఆయన ఇష్టపడడు.

24. మరియు: "మీ ప్రభువు ఏమి అవతరింప జేశాడు?" అని వారిని అడిగినప్పుడు, వారు: "అవి పూర్వకాలపు కల్పిత గాథలు మాత్రమే!" అని జవాబిస్తారు.

25. కావున పునరుత్థానదినమున వారు తమ (పాపాల) భారాలను పూర్తిగా మరియు తాము మార్గం తప్పించిన అజ్ఞానుల భారాలలోని కొంత భాగాన్ని కూడా మోస్తారు. ¹³ వారు మోసే భారం ఎంత దుర్బరమైనదో చూడండి!

26. వాస్తవానికి, వారికంటే పూర్వం గతించిన వారు కూడా (అల్లాహ్ సందేశాలకు వ్యతిరేకంగా) కుట్రలు పన్నారు. కాని అల్లాహ్ వారి (పన్నాగపు) కట్టడాలను వాటి పునాదులతో సహా వెకలించాడు. దానిలో వాటి కప్పులు వారి మీద పడ్డాయి మరియు వారిపై, వారు ఊహించని వైపునుండి శిక్ష వచ్చిపడింది.

إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ ۚ فَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ قُلُوبُهُمْ مُنْكَرَةٌ وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ ﴿٢٢﴾

لَا جَرَمَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ۗ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْتَكْبِرِينَ ﴿٢٣﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ مَاذَا نَزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا اسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٢٤﴾

لِيَحْمِلُوا أَوْزَارَهُمْ كَامِلَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۖ وَمِنْ أَوْزَارِ الَّذِينَ يُضِلُّوهُمْ ۖ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۗ إِلَّا سَاءَ مَا يَزُرُونَ ﴿٢٥﴾

قَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۖ فَآتَى اللَّهُ بُنْيَانَهُم مِّنَ الْقَوَاعِدِ فَخَرَّ عَلَيْهِمُ السَّقْفُ مِن فَوْقِهِمْ ۖ وَأَتَاهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٦﴾

11) అంటే మీ ఆరాధ్యదైవం ఒక్కడే (అల్లాహ్)! అనే మాటను నమ్మటం సత్యతిరస్కారులకు ఆశ్చర్యదాయకమౌంది. చూడండి, 38:5 మరియు 39:45.

12) ఇస్త్రాఖారున్: అంటే తనను తాను పెద్దవాడిగా భావించి, సత్యాన్నికూడా తిరస్కరించడం మరియు ముందువారిని నీచులుగా, చిన్నవారిగా భావించడం. ఈవిధమైన గర్విష్టులు దురహంకారులంటే అల్లాహ్ (సు.త.) ఇష్టపడడు. ('సహీహ్ ముస్లిం, కేతాబ్ అల్-ఈమాన్, బాబ్ ల'హీమ్ కీబ్').

13) దైవప్రవక్త (స'అస) ప్రవచనం: 'ఎవరైతే ప్రజలను సన్మార్గంవైపునకు పిలుస్తారో, వారికి, వారందరి పుణ్యఫలితం లభిస్తుంది. ఎవరైతే ప్రజలను దుర్మార్గంవైపునకు పిలుస్తారో, వారు వారందరి పాపభారాలను కూడా మోస్తారు.' (అబూ-దావూద్, కేతాబ్ సున్నహ్, బాబ్ ల'జూమ్ అస్సున్నహ్).

27. తరువాత పునరుత్థానదినమున ఆయన వారిని అవమానపరుస్తాడు మరియు వారిని అడుగుతాడు: "మీరు నాకు సాటి కల్పించిన వారు - ఎవరిని గురించి అయితే మీరు (విశ్వాసులతో) వాదులాడేవారో - ఇప్పుడు ఎక్కడున్నారు?" జ్ఞానం ప్రసాదించబడినవారు అంటారు: "నిశ్చయంగా ఈ రోజు అవమానం మరియు దుర్లభ సత్య-తిరస్కారుల కొరకే!"

28. "వారిపై, ఎవరైతే తమను తాము దుర్మార్గులలో ముంచుకొని ఉన్నప్పుడు, దేవదూతలు వారి ప్రాణాలు తీస్తారో!" అప్పుడు వారు (సత్య-తిరస్కారులు) లొంగిపోయి: "మేము ఎలాంటి పాపం చేయలేదు." ¹⁴ అని అంటారు. (దేవదూతలు వారిలో ఇలా అంటారు): "అలాకాదు! నిశ్చయంగా మీరు చేసేదంతా అల్లాహ్ కు బాగా తెలుసు.

29. "కావున నరక ద్వారాలలో ప్రవేశించండి. అక్కడ శాశ్వతంగా ఉండటానికి! గర్విష్టులకు లభించే నివాసం ఎంత చెడ్డది!" (3/8)

30. * మరియు దైవభీతి గలవారిలో: "మీ ప్రభువు ఏమి అవతరింపజేశాడు?" అని అడిగినప్పుడు, వారు: "అత్యుత్తమమైనది." అని జవాబిస్తారు. ఎవరైతే ఈ లోకంలో మేలు చేస్తారో వారికి మేలుంటుంది మరియు పరలోక గృహం దీని కంటే ఉత్తమమైనది. మరియు దైవభీతి గలవారి గృహం పరమానందకరమైనది.

31. వారు ప్రవేశించే శాశ్వత స్వర్గవనాలలో క్రింద నెలయేళ్ళు ప్రవహిస్తూ ఉంటాయి. అక్కడ వారికి వారు కోరేది దొరుకుతుంది. దైవభీతి గలవారికి అల్లాహ్ ఈ విధంగా ప్రతిఫలమిస్తాడు.

32. ఎవరైతే, పరిశుద్ధులుగా ఉండగా దైవ దూతలు వారి ప్రాణాలు తీస్తారో, వారిలో: "మీకు శాంతి కలుగుగాక (సలాం)! మీరు చేసిన మంచి

ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يُخْزِيهِمْ وَيَقُولُ
أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنتُمْ
تُشَاقِقُونَ فِيهِمْ قَالِ الَّذِينَ أُوتُوا
الْعِلْمَ إِنَّ الْخِزْيَ الْيَوْمَ وَالسُّوءَ
عَلَى الْكٰفِرِينَ ﴿٣٠﴾

الَّذِينَ تَتَوَفَّوهُمْ الْمَلٰٓئِكَةُ
ظَالِمِيْنَ
اَنْفُسِهِمْ قَالُوا لَوْلَا السَّلٰمَ مَا
كُنَّا
نَعْمَلُ مِنْ سُوءٍ بَلٰٓئِ اِنَّ اللّٰهَ
عَلِيْمٌ
بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٣١﴾

فَادْخُلُوْا اَبْوَابَ جَهَنَّمَ
خٰلِدِيْنَ
فِيْهَا قٰلِيْبُسٌ مِّثْوٰى
الْمُتَكَبِّرِيْنَ ﴿٣٢﴾

وَ قِيْلَ لِلَّذِيْنَ اٰتَقَوْا
مَا ذَا اَنْزَلْ
رَبُّكُمْ قَالُوْا خَيْرًا
لِّلَّذِيْنَ اَحْسَنُوْا
فِيْ هٰذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً
وَ لَدٰٓءِ
الْآخِرَةِ خَيْرٌ
وَ لِنَعْمَ دٰرُ
الْمُتَّقِيْنَ ﴿٣٣﴾
جَنَّتْ
عَدْنٌ يَّدْخُلُوْنَهَا
تَجْرِيْ مِنْ
تَحْتِهَا
الْاَنْهٰرُ لَهُمْ
فِيْهَا مَا
يَشَآءُوْنَ
كَذٰلِكَ
يَجْزِيْ اللّٰهُ
الْمُتَّقِيْنَ ﴿٣٤﴾

الَّذِيْنَ تَتَوَفَّوهُمْ
الْمَلٰٓئِكَةُ طَيِّبِيْنَ
يَقُوْلُوْنَ سَلٰمٌ
عَلَيْكُمْ
ادْخُلُوْا

14) చూడండి, 6:23 మరియు 2:11.

పనులకు ప్రతిఫలంగా స్వర్గంలో ప్రవేశించండి!" అని అంటారు.¹⁵

33. ఏమి? వారు (సత్య-తిరస్కారులు), తమ వద్దకు దేవదూతల రాకకోసం ఎదురు చూస్తున్నారా? లేక నీ ప్రభువు ఆజ్ఞ (తీర్పు) కోసం ఎదురుచూస్తున్నారా?¹⁶ వారికి పూర్వం ఉన్న వారు కూడా ఈ విధంగానే ప్రవర్తించారు. మరియు అల్లాహ్ వారికి ఎలాంటి అన్యాయం చేయలేదు, కాని వారే తమకు తాము అన్యాయం చేసుకున్నారు.

34. అప్పుడు వారి దుష్కర్మల ఫలితాలు వారిపై పడ్డాయి మరియు వారు దేనిని గురించి పరిహాసమాడుతూ ఉన్నారో, అదే వారిని క్రమ్ముకుంది.¹⁷

35. మరియు (అల్లాహ్ కు) సాటికల్పించేవారు అంటారు: "ఒకవేళ అల్లాహ్ కోరి ఉంటే! మేము గానీ మా తండ్రి-తాతలు గానీ, ఆయన్ని తప్ప మరెవ్వరిని ఆరాధించేవారం కాదు. మరియు ఆయన ఆజ్ఞలేనిదే మేము దేన్ని కూడా నిషేధించే వారం కాదు."¹⁸ వారికి పూర్వం వారు కూడా ఇలాగే చేశారు. అయితే ప్రవక్తల బాధ్యత (అల్లాహ్) సందేశాన్ని స్పష్టంగా అందజేయటం తప్ప ఇంకేమిటి?

36. మరియు వాస్తవానికి, మేము ప్రతి సమాజం వారి వద్దకు ఒక ప్రవక్తను పంపాము. (అత నన్నాడు): "మీరు అల్లాహ్ ను మాత్రమే ఆరాధిం చండి. మరియు మిథ్యధైవాల ('తాగూతల) ఆరాధనను త్యజించండి." వారిలో కొందరికి అల్లాహ్ సన్మార్గం చూపాడు, మరి కొందరి కొరకు

الْجَنَّةِ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾
 هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ
 الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ أَمْرُ رَبِّكَ كَذَلِكَ
 فَعَلِ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا
 كَلَّمَهُمُ اللَّهُ وَ لَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ
 يَظْلِمُونَ ﴿١٦﴾
 فَاصْبِرْ لَهُمْ سَيِّئَاتِ مَا عَمِلُوا وَ حَاقَ
 بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿١٧﴾
 وَقَالَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا
 عَبَدْنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ نَحْنُ وَ
 لَا آبَاؤُنَا وَ لَا حَرَمْنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ
 شَيْءٍ كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ
 قَبْلِهِمْ فَهَلْ عَلَى الرُّسُلِ إِلَّا الْبَلَاغُ
 الْمُبِينُ ﴿١٨﴾
 وَ لَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولاً أَنْ
 اعْبُدُوا اللَّهَ وَ اجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ
 فَمِنْهُمْ مَنْ هَدَى اللَّهُ وَ مِنْهُمْ مَنْ
 حَقَّقَتْ عَلَيْهِ الضَّلَالَةَ فَسِئْرُوا فِي

15) అల్లాహ్ (సు.త.) మీ సొందర్యాన్ని చూడడూ మరియు మీ ధనసంపత్తులను చూడడూ, కాని మీ హృదయాలను మరియు మీ కర్మలను చూపాడు. ('సహీహ్ ముస్లిం, కితాబ్ అల్-బిర్ర్, బాబ్ త్-తవ్హీమ్ "జుల్మ్ అల్-ముస్లిం).

16) చూడండి, 6:158.
 17) చూడండి, 6:10.
 18) చూడండి, 6:148 మరియు 6:136-153.

మార్గభ్రష్టత్వం నిశ్చితమైపోయింది. కావున మీరు భూమిలో సంచారం చేసి చూడండి, ఆ సత్య-తిరస్కారుల గతి ఏమయిందో!

37. ఇక (ఓ ముహమ్మద్!) నీవు వారిని సన్మార్గానికి తేవాలని ఎంత కోరుకున్నా! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ మార్గభ్రష్టతకు గురిచేసిన వానికి సన్మార్గం చూపడు.¹⁹ వారికి సహాయపడే వారు ఎవ్వరూ ఉండరు.

38. మరియు వారు అల్లాహ్ పేరుతో దృఢమైన శపథం చేసి ఇలా అంటారు: "మరణించిన వానిని అల్లాహ్ తిరిగి బ్రతికించలేపడు!" ఎందుకు లేపడు! ఆయన చేసిన వాగ్దానం సత్యం! అయినా చాలా మంది ప్రజలకు ఇది తెలియదు (కాని అది జరిగి తీరుతుంది);

39. వారు వాదిస్తూ ఉండిన దానిని గురించి వారికి తెలుపటానికి మరియు సత్యతిరస్కారులు తాము నిశ్చయంగా, అబద్ధమాడుతున్నారని తెలుసుకోవటానికి.

40. నిశ్చయంగా మేము ఏదైనా వస్తువును ఉనికిలోనికి తీసుకురాదలచినపుడు దానిని మేము: "అయిపో!" అని ఆజ్ఞాపిస్తాము. అంతే! అది అయిపోతుంది.²⁰

41. మరియు దౌర్జన్యాన్ని సహించిన తరువాత, ఎవరైతే అల్లాహ్ కొరకు వలసపోతారో;²¹

الْأَرْضِ فَأَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكذِبِينَ ﴿٣٧﴾

إِنْ تَحْرِصْ عَلَىٰ هُدَاهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ يُضِلُّ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٣٨﴾

وَاقْسُمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيِّمَانِهِم لَأَنَّ يَبْعَثَ اللَّهُ مَنْ يَمُوتُ بَلِيًّا وَعَدًّا عَلَيْهِ حَقًّا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾

لِيُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي يُخْتَلِفُونَ فِيهِ وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ كَانُوا كَذِبِينَ ﴿٤٠﴾

إِنَّمَا قَوْلُنَا لِشَيْءٍ إِذَا أَرَدْنَاهُ أَنْ نَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٤١﴾

وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا

19) చూడండి, 8:55.

20) ఈ విధమైన వాక్యం 'కున్ ఫ యుకూన్' ఖుర్ఆన్లో 8 సార్లు వచ్చింది. చూడండి, 2:117 వ్యాఖ్యానం 77. పునరుత్థాన దినం కొరకు చూడండి, 16:77.

21) హీజ్రతున్: Migration, Exodus, వలస పోవటం, ప్రస్థానం, అంటే అల్లాహ్ (సు.త.) ధర్మం కొరకు, అల్లాహ్ ప్రీతి కొరకు, తన దేశాన్ని బంధు, స్నేహితులను విడిచి - అల్లాహ్ (సు.త.) ధర్మం మీద ఉండటానికి ఆటంకాలు లేని - ఇతర దేశానికి వెళ్ళిపోవటం. ఈ ఆయత్లో ఇలాంటి ముహజీర్ల ప్రస్థావన వచ్చింది. బహుశా ఈ ఆయత్ ఆ ముహజీర్లను గురించి అవతరింపజేయబడి ఉండవచ్చు, ఎవరైతే మక్కా ముస్లికుల బాధలను సహించలేక హబషా (అబిసీనియా)కు వలస పోయారో! వారిలో 'ఉస్మాన్ (ర'ది.అ.) మరియు అతని భార్య దైవప్రవక్త (స'అస) కూతురు, రుఖయ్య (ర. 'అన్నా) కూడా - ఇతర దాదాపు నూరుమంది వలసపోయిన వారితో సహా - ఉన్నారు.

అలాంటి వారికి మేము ప్రపంచంలో తప్పకుండా మంచి స్థానాన్ని నొసగుతాము. మరియు వారి పరలోక ప్రతిఫలం దాని కంటే గొప్పగా ఉంటుంది. ఇది వారు తెలుసుకొని ఉంటే ఎంత బాగుండేది!

42. అలాంటివారే సహనం వహించినవారు మరియు తమ ప్రభువును నమ్ముకున్నవారు.

43. మరియు (ఓ ము'హమ్మద్!) నీకు పూర్వం కూడా మేము పంపిన ప్రవక్తలందరూ పురుషులే (మానవులే)! ²² మేము వారిపై దివ్యజ్ఞానాన్ని (వహీని) అవతరింపజేశాము. కావున ఇది మీకు తెలియక పోతే పూర్వగ్రంథ ప్రజలను అడగండి.

44. (పూర్వపు ప్రవక్తలను) మేము స్పష్టమైన నిదర్శనాలలో మరియు గ్రంథాలలో ('జబుర్ లలో') పంపాము. మరియు (ఓ ప్రవక్తా!) ఇప్పుడు ఈ జ్ఞాపికను (గ్రంథాన్ని) నీపై అవతరింపజేసింది, వారి వద్దకు అవతరింపజేయబడిన దానిని వారికి నీవు స్పష్టంగా వివరించటానికి మరియు బహుశా వారు ఆలోచిస్తారేమోనని!

45. దుష్ట పన్నాగాలు చేస్తున్నవారు - అల్లాహ్ తమను భూమిలోనికి దిగిపోయినట్లు చేయకుండా, లేదా తాము ఊహించనివైపు నుండి తమపై శిక్ష అవతరింపజేయకుండా - తాము సురక్షితంగా ఉన్నారనుకొంటున్నారా ఏమిటి?

46. లేదా వారు తిరుగాడుతున్నపుడు, అకస్మాత్తుగా ఆయన వారిని పట్టుకుంటే, వారు ఆయన (పట్టు) నుండి తప్పించుకోగలరా?

47. లేదా, వారిని భయకంపితులు భేసి పట్టుకో వచ్చు కదా! కాని నిశ్చయంగా, నీ ప్రభువు మహా కనికరుడు, అపార కరుణాప్రదాత.

طَلِمُوا النَّبِيِّنَّ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً ۗ
لَا جَزَاءَ الْاٰخِرَةِ اَكْبَرَ لَوْ كَانُوْا يَعْلَمُوْنَ ۝
الَّذِيْنَ صَبَرُوْا وَّ عَلٰى رَبِّهِمْ
يَتَوَكَّلُوْنَ ۝

وَمَا اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ اِلَّا رِجَالًا
تُوْحٰى اِلَيْهِمْ فَسَلُّوْا اَهْلَ الدِّيْكْرِ اِنْ
كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ۝

بِالْبَيِّنٰتِ وَّ الزُّبُرِ ۗ وَاَنْزَلْنَا اِلَيْكَ
الدِّيْكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ اِلَيْهِمْ
وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُوْنَ ۝

اَفَاَمِنَ الَّذِيْنَ مَكَرُوا السَّيِّاٰتِ اَنْ
يَّخْسِفَ اللّٰهُ بِهِمُ الْاَرْضَ اَوْ
يَاْتِيَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا
يَشْعُرُوْنَ ۝

اَوْ يَأْخُذَهُمْ فِي تَقَلُّبِهِمْ فَمَا هُمْ
بِمُعْجِزِيْنَ ۝

اَوْ يَأْخُذَهُمْ عَلٰى تَخَوْفٍ ۙ فَاِنَّ رَبَّكُمْ
لَرَّءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ۝

22) ఇక్కడ విశదమయ్యేదేమిటంటే ప్రతి సమాజంలో దైవప్రవక్త (అ.స.)లు పంపబడ్డారు. వారందరూ మానవులే. అయితే ము'హమ్మద్ ('స'అస) మానవుడైతే ఇందులో ఆశ్చర్య మేముంది. ఏ ప్రవక్తకు కూడా అగోచర జ్ఞానం లేదు. మీకు తెలియనిచో పూర్వగ్రంథ ప్రజలను అడగండి. వారి ప్రవక్తలు కూడా మానవులే. ఇంకా చూడండి, 6:50, 7:188, 11:31.

48. ఏమీ? వారు అల్లాహ్ సృష్టించిన ప్రతి వస్తువునూ గమనించటం (చూడటం) లేదా? వాటి నీడలు కుడి వైపుకూ ఎడమవైపుకూ వంగుతూ ఉండి, అల్లాహ్ కు సాష్టాంగం (సజ్జా) చేస్తూ, ఎలా వినప్రతి చూపుతున్నాయో? ²³

49. మరియు ఆకాశాలలోను మరియు భూమి లోను ఉన్న సమస్త ప్రాణులు మరియు దేవదూతలు అందరూ అల్లాహ్ కు సాష్టాంగం (సజ్జా) చేస్తూ ఉంటారు. వారెన్నడూ (తమ ప్రభువు సన్నిధిలో) గర్వపడరు.

50. వారు తమవైపుననున్న ప్రభువునకు భయపడుతూ, తమకు ఆజ్ఞాపించిన విధంగా నడుచు కుంటారు. (1/2) (సజ్జా)

51. * మరియు అల్లాహ్ ఇలా ఆజ్ఞాపించాడు: "(ఓ మానవులారా!) ఇద్దరిని ఆరాధ్య దైవాలుగా చేసుకోకండి. నిశ్చయంగా ఆరాధ్యదైవం ఆయన (అల్లాహ్) ఒక్కడే! కావున నాకే భీతిపరులై ఉండండి." ²⁴

52. మరియు ఆకాశాలలో మరియు భూమిలో ఉన్నదంతా ఆయనకు చెందినదే! మరియు నిరంతర విధేయతకు కేవలం ఆయనే అర్హుడు. ²⁵ ఏమీ? మీరు అల్లాహ్ ను కాదని ఇతరులకు భయభక్తులు చూపుతారా?

53. మరియు మీకు లభించిన అనుగ్రహాలన్ని కేవలం అల్లాహ్ నుండి వచ్చినవే. అంతిగాక మీకు ఆపదలు వచ్చినప్పుడు కూడా మీరు సహాయం కోరకు ఆయననే మొరపెట్టుకుంటారు కదా! ²⁶

أَوْ لَمْ يَرَوْا إِلَىٰ مَا خَلَقَ اللَّهُ مِن شَيْءٍ يَتَفَتَّحُونَ ظِلُّهُ عَنِ الْيَمِينِ وَالشَّمَائِلِ سُجَّدًا لِلَّهِ وَهُمْ دُخْرُونَ ﴿٤٨﴾

وَاللَّهُ يَسْجُدُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مِنْ دَابَّةٍ وَالْمَلَائِكَةُ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٤٩﴾

يَخَافُونَ رَبَّهُمْ مِّنْ فَوْقِهِمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ﴿٥٠﴾

وَقَالَ اللَّهُ لَا تَتَّخِذُوا إِلٰهَيْنِ اثْنَيْنِ إِنَّمَا هُوَ إِلٰهٌ وَاحِدٌ فَإِيَّايَ فَارْجِعُونَ ﴿٥١﴾

وَلَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَلَهُ الدِّينُ وَاصْبًا أَفْعَرَ اللَّهُ تَتَّقُونَ ﴿٥٢﴾

وَمَا بِكُمْ مِّنْ نِّعْمَةٍ فَمِنَ اللَّهِ ثُمَّ إِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فَإِلَيْهِ تَجْرِعُونَ ﴿٥٣﴾

23) చూడండి, 13:15.

24) ఏకైక ఆరాధ్యుడు అల్లాహ్ (సు.త.) తప్ప మరొక ఆరాధ్యుడు లేడు. అలా ఉంటే విశ్వవ్యవస్థ ఈ విధంగా శాంతియుతంగా నడిచేదికాదు. అప్పుడు విశ్వంలో అల్లకల్లోలం రేకెత్తిఉండేది. చూడండి, 21:22.

25) చూడండి, 39:2-3.

26) అలాంటప్పుడు మీరు ఇతరులను అల్లాహ్ (సు.త.)కు సాటిగా నిలబెట్టి, వారిని ఎందుకు ఆరాధిస్తున్నారు? చూడండి, 6:40-44.

54. తరువాత ఆయన మీ ఆపదలు తొలగించి నపుడు; మీలో కొందరు మీ ప్రభువుకు సాటి (ఫరిక్ లను) కల్పించ సాగుతారు -

55. మేము చేసిన ఉపకారానికి కృతఘ్నతగా. సరే (కొంత కాలం) సుఖాలను అనుభవించండి. తరువాత మీరు తెలుసుకుంటారు.²⁷

56. మరియు మేము వారికిచ్చిన జీవనోపాధి నుండి కొంత భాగాన్ని, తాము ఏ మాత్రం ఎరుగని తమ (బూటకదైవాల) కొరకు నిర్ణయించు కుంటారు వారు.²⁸ అల్లాహ్‌తోడు! మీరు కల్పిస్తున్న ఈ బూటక (కల్పిత) దైవాలను గురించి మీరు తప్పక ప్రశ్నింపబడతారు.

57. మరియు వారు అల్లాహ్‌కేమో కుమార్తెలను అంటగడుతున్నారు - ఆయన సర్వలోపాలకు అతీతుడు - మరియు తమకేమో తాముకోరేది.²⁹ (నిర్ణయించుకుంటారు).

58. మరియు వారిలో ఎవడైనా బాలిక (పుట్టిందన) శుభవార్త అందజేస్తే; అతడి ముఖం నల్లబడిపోతుంది. మరియు అతడు తన క్రోధావేశాన్ని అణచుకోవటానికి ప్రయత్నిస్తాడు.

59. తనకు ఇవ్వబడిన శుభవార్తను (అతడు) దుర్వార్తగా భావించి, తన జాతివారి నుండి దాక్కుంటూ తిరుగుతాడు. అవమానాన్ని భరించి దానిని (ఆ బాలికను) ఉంచుకోవాలా? లేక, దానిని మట్టిలో పూడ్చివేయాలా? అని ఆలోచిస్తాడు. చూడండి! వారి నిర్ణయం ఎంత దారుణమైనదో!³⁰

60. ఎవరైతే పరలోకాన్ని విశ్వసించరో, వారే దుష్టులుగా పరిగణింపబడతారు. మరియు

ثُمَّ إِذَا كَشَفَ الضُّرَّ عَنْكُمْ إِذَا

فَرِحْتُمْ مِنْكُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ ﴿٥٤﴾

لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ فَتَبَتَّعُوا

فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٥٥﴾

وَيَجْعَلُونَ لِمَا لَا يَعْلَمُونَ نَصِيبًا

مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ تَالِيَةً لِّلَّذِينَ آمَنُوا

كُنتُمْ تَفْتَرُونَ ﴿٥٦﴾

وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ الْبَنَاتِ سُبْحَانَهُ

لَهُمْ مَا يَشْتَهُونَ ﴿٥٧﴾

وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِالْأُنثَىٰ ظَلَّ

وَجْهَهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ ﴿٥٨﴾

يَتَوَارَىٰ مِنَ الْقَوْمِ مِن سُوءِ مَا

بُشِّرَ بِهِ أَيَسْكُكُ عَلَىٰ هُونٍ أَمْ

يَدُسُّهُ فِي التُّرَابِ أَلَا سَاءَ مَا

يَحْكُمُونَ ﴿٥٩﴾

لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ مَثَلُ

27) చూడండి, 14:30.

28) చూడండి, 6:136.

29) చూ. 53:19-22, ముబ్తీక్'అరబ్బులు లాత్, 'ఉ'జ్జ, మనాత్ అనే ఆడ దేవతలను పూజించే వారు. వారు, వారిని దైవదూతలుగా అల్లాహుత'అలా కుమార్తెలుగా పరిగణించేవారు.

30) ముబ్తీక్'అరబ్బులు, ఇస్లాంకు పూర్వం ఆడబిడ్డ పుట్టుకను ఎంతో అవమానంగా భావించే వారు, కొందరు ఆ ఆడబిడ్డను సజీవంగా భూమిలో పాతీవారు. చూడండి, 81:8.

అల్లాహ్ మాత్రమే సర్వోన్నతుడిగా పరిగణింపబడేవాడు. మరియు ఆయన సర్వ శక్తిమంతుడు, మహా వివేకమంతుడు.

61. మరియు ఒకవేళ అల్లాహ్ మానవులను - వారు చేసే దుర్మార్గానికి - పట్టుకోదలస్తే, భూమిపై ఒక్క ప్రాణిని కూడ వదిలేవాడు కాదు. ³¹ కాని, ఆయన ఒక నిర్దితకాలం వరకు వారికి వ్యవధి నిస్తున్నాడు. ఇక, వారి కాలం వచ్చినప్పుడు వారు, ఒక ఘడియ వెనుకగానే మరియు ముందుగానే కాలేరు. ³²

62. మరియు వారు తమకు ఇష్టంలేని దానిని అల్లాహ్ కొరకు నిర్ణయిస్తారు. "నిశ్చయంగా, వారికి ఉన్నదంతా శుభమే (మేలైనదే)." అని వారి నాలుకలు అబద్ధం పలుకుతున్నాయి. నిస్సందేహంగా, వారు నరకాగ్ని పాలవుతారు. మరియు నిశ్చయంగా వారందులోకి త్రోయబడి వదలబడతారు.

63. అల్లాహ్ తోడు, (ఓ ప్రవక్తా!) వాస్తవానికి, నీకు పూర్వమున్న సమాజాలవారి వద్దకు, మేము ప్రవక్తలను పంపాము! కాని ఖైలాన్ వారి (దుష్ట) కర్మలను వారికి మంచిగా కనిపించేటట్లుచేశాడు. అదేవిధంగా ఈ నాడు కూడా, వాడు వారి స్నేహితుడిగా ఉన్నాడు. ³³ మరియు వారికి బాధా కరమైన శిక్ష ఉంటుంది.

السَّوَاءَ ۚ وَ لِلّٰهِ الْمَثَلُ الْاَعْلٰى ۗ وَ هُوَ

الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٦١﴾

وَ لَوْ يُوٓاْخِذُ اللّٰهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِمْ مَا

تَرَكَ عَلَيْهَا مِنْ دَابَّةٍ وَّ لٰكِنْ

يُوٓخَّرُهُمْ اِلٰى اَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ فَاِذَا جَاءَ

اَجَلُهُمْ لَا يَسْتَاْخِرُوْنَ سَاعَةً وَّ لَا

يَسْتَقْدِرُوْنَ ﴿٦٢﴾

وَ يَجْعَلُوْنَ لِلّٰهِ مَا يَكْفُرُوْنَ وَ تَصِفُ

السِّتَاتُ لَهُمُ الْكُذِبَ اِنَّ لَهُمُ الْحُسْنٰى

لَا جَرَءَ اَنَّ لَهُمُ النَّارَ وَ اِنَّهُمْ

مُفْرَطُوْنَ ﴿٦٣﴾

تَاللّٰهِ لَقَدْ اَرْسَلْنَا اِلٰى اٰمَمٍ مِّنْ قَبْلِكَ

فَزَيَّنَّ لَهُمُ الشَّيْطٰنُ اَعْمٰلَهُمْ فَهُوَ

وَلِيَّهُمُ الْيَوْمَ وَ لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ ﴿٦٤﴾

31) అల్లాహుత ఆలా ప్రజలను ప్రతి పాపానికి పట్టి శిక్షించడు. కాని పాపాత్ముల పాపాలు చాలా అయినప్పుడు అల్లాహ్ (సు.త.) శిక్ష వచ్చిపడుతోంది. ఆ సమయంలో పుణ్యాత్ములు కూడా దాని నుండి తప్పించుకోలేరు. కాని వారు (పుణ్యాత్ములు) పరలోకంలో అల్లాహ్ (సు.త.) సన్నిహితులలో ఉంటారు. ('స. బు'ఖారీ, 2118, 'స. ముస్లిం, 2206 మరియు 2210).

32) దీని మరొక తాత్పర్యం ఈ విధంగా ఉంది: 'ఇక వారి కాలం వచ్చినప్పుడు, వారు దానిని ఒక్క ఘడియ ఆలస్యం చేయలేరు, లేక ఒక్క ఘడియ ముందుగానూ తేలేరు.'

33) వలీ, వలియ - నుండి వచ్చింది. వలియ దగ్గరివాడు, స్నేహితుడు, ప్రియుడు, మిత్రుడు, సహాయకుడు, ఆధారమిచ్చే, కాపాడే, ఆశ్రయమిచ్చే, పోషించే వాడు. అల్లాహ్ (సు.త.) విశ్వాసుల వలీ, అని 2:257 మరియు 3:68 లో పేర్కొనబడింది. అదేవిధంగా విశ్వాసులు అల్లాహ్ (సు.త.)కు వలీ అని 10:62లో ఉంది. మరియు తాగూత్ సత్య-తిరస్కారుల ఆవలియ అని 2:257లో పేర్కొనబడింది.

64. మరియు మేము ఈ గ్రంథాన్ని (ఖుర్ఆన్ ను) నీపై అవతరింపజేసింది, వారు విభేదాలకు గురిఅయిన విషయాన్ని వారికి, నీవు స్పష్టం చేయటానికి మరియు విశ్వసించే జనుల కొరకు మార్గదర్శకత్వంగానూ మరియు కారుణ్యంగానూ ఉంచటానికి!

65. మరియు అల్లాహ్ ఆకాశంనుండి నీటిని కురిపించి, దాని ద్వారా నిర్ధివంగా ఉన్న భూమిలో జీవంపోశాడు. నిశ్చయంగా, ఇందులో వినేవారికి సూచన ఉంది.

66. మరియు నిశ్చయంగా మీకు పశువులలో ఒక గుణపాఠం ఉంది. వాటి కడుపులలో ఉన్న దానిని (పాలను) మేము మీకు త్రాగటానికి ఇస్తున్నాము. అది మలం మరియు రక్తముల మధ్యనున్న నిర్మలమైన (స్వచ్ఛమైన) పాలు, త్రాగేవారికి ఎంతో రుచికరమైనది.

67. మరియు ఖర్జూరపు మరియు ద్రాక్ష ఫలాల నుండి మీరు మత్తుపానీయం మరియు మంచి ఆహారం కూడా పొందుతారు. ³⁴ నిశ్చయంగా, ఇందులో బుద్ధిమంతులకు సూచన ఉంది.

68. మరియు నీ ప్రభువు తీనెటిగకు ఈ విధంగా ఆదేశమిచ్చాడు: ³⁵ "నీవు కొండలలో, చెట్లలో మరియు మానవుల కట్టడాలలో నీ తెట్టెలను కట్టుకో!"

69. "తరువాత అన్నిరకాల ఫలాలను తీను. ఇలా నీ ప్రభువు మార్గాలపై నవ్వుతలో నడువు." దాని కడుపు నుండి. రంగురంగుల పానకం (తీనే) ప్రసవిస్తుంది; అందులో మానవులకు వ్యాధి నివారణ ఉంది. నిశ్చయంగా, ఇందులో ఆలోచించే వారికి సూచన ఉంది.

وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ إِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي اخْتَلَفُوا فِيهِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١٦﴾

وَاللَّهُ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿١٥﴾

وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً لِّتُنْقِضُوا مِمَّا فِي بُطُونِهِ مِنْ بَيْنِ فَرْثٍ وَ دَمٍ لَبَنًا خَالِصًا سَائِغًا لِلشَّرَّابِينَ ﴿١٤﴾

وَمِنْ ثَمَرَاتِ النَّخِيلِ وَالْأَعْنَابِ تَتَّخِذُونَ مِنْهُ سَكَرًا وَرِزْقًا حَسَنًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٣﴾

وَأَوْحَىٰ رَبُّكَ إِلَى النَّحْلِ أَنْ اتَّخِذِي مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا وَمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُونَ ﴿١٢﴾

ثُمَّ كُلِي مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ فَاسْلُكِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلًا يَخْرُجُ مِنْ بُطُونِهَا شَرَابٌ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ

يَتَفَكَّرُونَ ﴿١١﴾

34) ఈ ఆయత్ అవతరింపజేయబడిన 10 సంవత్సరాల తరువాత మద్య పానాన్ని నిషిద్ధం ('హరామ్) చేసి ఆయత్ లు (5:90-91) అవతరింపజేయబడ్డాయి. ఇక్కడ మద్యపానాన్ని గురించి అయిష్టత పేర్కొనబడింది.

35) ఇక్కడ వహీ అంటే అల్లాహ్ (సు.త.) దానికి ఇచ్చిన జ్ఞానం అని అర్థం.

70. మరియు అల్లాహ్‌యే మిమ్మల్ని సృష్టించాడు, తరువాత మిమ్మల్ని మరణింప జేస్తాడు. మరియు మీలో కొందరు అతి నికృష్టమైన (ముసలి) వయస్సుకు చేరుతారు. అప్పుడు అతడు అంతా తెలిసినా, ఏమీ తెలియని వాడిగా అయిపోతాడు. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ సర్వజ్ఞుడు, సర్వసమర్థుడు.

71. మరియు అల్లాహ్ జవనోపాధి విషయంలో మీలో కొందరికి మరికొందరిపై ఆధిక్యతను ప్రసాదించాడు. కాని ఈ ఆధిక్యత ఇవ్వబడినవారు తమ జవనోపాధిని తమ ఆధీనంలో ఉన్నవారికి (బానిసలకు) ఇవ్వటానికి ఇష్టపడరు. ఎందుకంటే వారు తమతో సమానులు అవుతారేమోనని! ఏమీ? వారు అల్లాహ్ అనుగ్రహాన్ని తిరస్కరిస్తున్నారా?

72. మరియు అల్లాహ్ మీ వంటి వారి నుండియే మీ సహవాసులను (అ'జ్వాజీలను) పుట్టించాడు. మరియు మీ సహవాసుల నుండి మీకు పిల్లలను మరియు మనమళ్ళను ప్రసాదించి, మీకు ఉత్తమమైన జవనోపాధులను కూడా సమకూర్చాడు. అయినా వారు (మానవులు) అసత్యమైన వాటిని (ద్వైవాలుగా) విశ్వసించి, అల్లాహ్ అనుగ్రహాలను తిరస్కరిస్తారా?

73. మరియు వారు అల్లాహ్‌ను వదలి, ఆకాశాల నుండి గానీ, భూమినుండి గానీ వారికి ఎలాంటి జవనోపాధిని సమకూర్చలేని మరియు కనిసం (సమకూర్చే) సామర్థ్యం కూడా లేని వారిని ఆరాధిస్తున్నారు.

74. కావున అల్లాహ్‌కు పోలికలు కల్పించకండి.³⁶

وَ اللَّهُ خَلَقَكُمْ ثُمَّ يَتَوَفَّاكُمْ ۗ وَمِنْكُمْ مَّنْ يُرَدُّ إِلَىٰ أَرْدَلِ الْعُمْرِ لِكَيْ لَا يَعْلَمَ بَعْدَ عِلْمٍ شَيْئًا ۗ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴿٦٠﴾

وَ اللَّهُ فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ فِي الرِّزْقِ ۖ فَمَا الَّذِينَ فُضِّلُوا بِرَأْدِي رِزْقِهِمْ عَلَىٰ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَهُمْ فِيهِ سَوَاءٌ ۗ أَفَبِعَمَلِهِمُ انْتَحَبَ اللَّهُ يَاجْهُدُونَ ﴿٦١﴾

وَ اللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا ۚ وَ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ بَنِينَ وَ حَفَدَةً ۗ وَ رَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ ۗ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَ بِنِعْمَةِ اللَّهِ هُمْ يَكْفُرُونَ ﴿٦٢﴾

وَ يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْبَغُ لَهُمْ رِزْقًا مِنَ السَّمٰوٰتِ وَ الْأَرْضِ شَيْئًا ۗ وَ لَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٦٣﴾

فَلَا تَضْرِبُوا لِلَّهِ الْأَمْثَالَ ۗ إِنَّ اللَّهَ

36) 'మీరు ఒకపెద్ద ఉద్యోగి దగ్గరికి పోవాలంటే మొదట అతని సెక్రటరీ ద్వారా సమయం తీసుకోవలసి ఉంటుంది. అదేవిధంగా అల్లాహుత'అలా వద్దకు చేరటానికి సిఫారసుకావాలి.' అని కొందరు, అల్లాహ్ (సు.త.)కు బదులుగా ఇతరులను వేడుకునేవారు వాదిస్తారు. వారు తప్పు దారిలో ఉన్నారు. ఇక్కడ అల్లాహ్ (సు.త.) అంటున్నాడు: 'మీరు ఆయనను ఇతరులతో పోల్చకండి. ఆయనతో పోల్చదగినది ఏదీ లేదు,' అని. అల్లాహుత'అలా ఏకైకుడు, సర్వ సమర్థుడు అంతా ఎరుగువాడు. ఆయన ప్రసన్నతను పొందటానికి, ఆయన (సు.త.) ప్రవక్తల

నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ కు అంతా తెలుసు మరియు మీకేమీ తెలియదు. (5/8)

75. * అల్లాహ్ ఒక ఉపమానం ఇచ్చాడు: ఒకడు బానిసగా ఇతరుని యాజమాన్యంలో ఉన్నవాడు. అతడు ఏ విధమైన అధికారం లేనివాడు, మరొకడు మా నుండి మంచి జీవనోపాధి పొందినవాడు. అతడు దానిలో నుండి రహస్యంగాను మరియు బహిరంగంగాను ఖర్చుచేయగలవాడు. ఏమీ? వీరిద్దరు సమానులవుతారా? సర్వ స్తోత్రాలకు అర్హుడు కేవలం అల్లాహ్ మాత్రమే! కానీ, చాలా మందికి ఇది తెలియదు.

76. అల్లాహ్ ఇద్దరు పురుషుల, మరొక ఉపమానం ఇచ్చాడు: వారిలో ఒకడు మూగవాడు, అతడు ఏమీ చేయలేడు, అతడు తన యాజమానికి భారమై ఉన్నాడు. అతనిని ఎక్కడికి పంపినా మేల్చినపని చేయలేడు. ఏమీ? ఇటువంటి వాడు మరొకనితో - ఎవడైతే న్యాయాన్ని పాటిస్తూ, ఋజుమార్గంపై నడుస్తున్నాడో - సమానుడు కాగలడా? ³⁷

77. మరియు ఆకాశాలలోనూ మరియు భూమి లోనూ ఉన్న అగోచర విషయాల జ్ఞానం కేవలం అల్లాహ్ కు మాత్రమే ఉంది. అంతిమ గడియం కేవలం రెప్పపాటు కాలంలో లేదా అంతకు ముందే సంభవించ వచ్చు! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ ప్రతిదీ చేయగల సమర్థుడు.

78. మరియు అల్లాహ్, మిమ్మల్ని మీతల్లుల గర్భాల నుండి, బయటికి తీశాడు (పుట్టించాడు) అప్పుడు మీకేమీ తెలియదు. మరియు మీకు వినికీడినీ, దృష్టికీనీ మరియు హృదయాలను ప్రసాదించాడు. బహుశా మీరు కృతజ్ఞులై

يَعْلَمُونَ ۝ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ۝

ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا عَبْدًا مَمْلُوكًا لَا يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ ۖ وَمَنْ رَزَقْنَاهُ مِنَّا رِزْقًا حَسَنًا فَهُوَ يُنْفِقُ مِنْهُ سِرًّا وَجَهْرًا ۖ هَلْ يَسْتَوُونَ ۚ الْحَمْدُ لِلَّهِ ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۝

وَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَجُلَيْنِ أَحَدُهُمَا أَبْكَمٌ لَا يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ ۖ وَ هُوَ كَلٌّ عَلَى مَوْلَاهُ ۖ أَيْنَمَا يُوَجِّهُهُ لَا يَأْتِ بِخَيْرٍ ۖ هَلْ يَسْتَوِي هُوَ ۖ وَمَنْ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ ۖ وَ هُوَ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۝

وَاللَّهُ غَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ وَمَا أَمْرُ السَّاعَةِ إِلَّا كَنفْحِ الْبَصْرِ ۖ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝

وَاللَّهُ أَخْرَجَكُمْ مِنْ بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ شَيْئًا ۖ وَ جَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ ۚ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۝

ద్వారా చూపిన మార్గం (సత్యధర్మమైన ఇస్లాం) మీద నడిచి, సత్కార్యాలు చేయటమే చాలు. చూడండి, 10:3.

37) సమానుడు కాజాలడు అని అర్థం.

ఉంటారని.³⁸

79. ఏమీ? వారు పక్షులను ఆకాశం మధ్యలో తాటస్వస్థితిలో (పడిపోకుండా) ఎగురుతూ ఉండేది, గమనించడం లేదా? వాటిని అల్లాహ్ తప్ప ఇతరులెవ్వరూ (ఆకాశంలో) నిలుపలేరు. నిశ్చయంగా ఇందులో విశ్వసించేవారికి సూచనలు ఉన్నాయి.

80. మరియు అల్లాహ్ మీకు, మీ గృహాలలో నివాసం ఏర్పరిచాడు. మరియు పశువుల చర్మాలలో మీకు ఇండ్లు (గుడారాలు) నిర్మించాడు. అవి మీకు ప్రయాణంలో ఉన్నప్పుడు మరియు మీరు బసచేసి నప్పుడు, చాలా తేలికగా ఉంటాయి. వాటి ఉన్నితో, బొమ్మగల చర్మాలతో మరియు వెంట్రుకలతో గృహోపకరణ సామగ్రి మరియు కొంతకాలం సుఖంగా గడుపుకునే వస్తువులను (మీ కొరకు సృష్టించాడు).

81. మరియు అల్లాహ్ తాను సృష్టించిన వస్తువులలో కొన్నింటిని నీడకొరకునియమించాడు మరియు పర్వతాలలో మీకు రక్షణా స్థలాలను ఏర్పరిచాడు. మరియు మీరు వేడినుండి కాపాడుకోవటానికి వస్త్రాలను మరియు యుద్ధంనుండి కాపాడుకోవటానికి కవచాలను ఇచ్చాడు. మీరు ఆయనకు విధేయులై ఉండాలని, ఈ విధంగా ఆయన మీపై తన అనుగ్రహాలను పూర్తిచేస్తున్నాడు.

الْمُيَّرُوا إِلَى الظَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِي جَوِّ السَّمَاءِ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا اللَّهُ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٧٩﴾

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّنْ بُيُوتِكُمْ سَكَنًا وَجَعَلَ لَكُم مِّنْ جُلُودِ الْأَنْعَامِ بُيُوتًا تَسْتَخِفُّونَهَا يَوْمَ ظَعْنِكُمْ وَيَوْمَ إِقَامَتِكُمْ ۖ وَمِنْ أَصْوَابِهَا وَأَوْبَارِهَا وَأَشْعَارِهَا أَثَاثًا وَمَتَاعًا إِلَىٰ حِينٍ ﴿٨٠﴾

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّمَّا خَلَقَ ظِلَالًا وَجَعَلَ لَكُم مِّنَ الْجِبَالِ أَنْتَاطًا ۖ وَجَعَلَ لَكُم سَرَائِبَ تَقِيكُمْ ۗ الْحَرَّ وَسَرَائِبَ تَقِيكُمْ بِأَسْكُمْ ۗ كَذَٰلِكَ يُتِمُّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَسْلُمُونَ ﴿٨١﴾

38) నా దాసుడు నా సాన్నిహిత్యాన్ని పొందటానికి నేను అతనికి విధి (ఫర్జ్)గా చేసిన వాటిపై అమలుచేస్తాడు. ఆ తరువాత నహాఫిల్ద్వారా కూడా మరింత నా సాన్నిహిత్యాన్ని పొందటానికి ప్రయత్నిస్తాడు. మరియు నేను అతనిని ప్రేమిస్తాను. నేను అతనిని ప్రేమించి నప్పుడు నేను అతని చెవి అవుతాను దానిలో అతడు వింటాడు. అతని కన్ను అవుతాను దానిలో అతడు చూస్తాడు, అతని చేయి అవుతాను దానిలో అతడు పట్టుకుంటాడు, కాలు అవుతాను దానిలో అతడు నడుస్తాడు మరియు అతడు నన్ను అడిగిన దానిని నేను అతనికి ఇస్తాను. నన్ను శరణు వేడుకుంటే, నేను శరణుఇస్తాను. (స. బుఖారీ, కీలాబ్ అర్రిఖాఖ్). దీనిని తప్పుగా అర్థం చేసుకోరాదు. ఏ మానవుడైతే తన ఆరాధన మరియు విధేయతలో కేవలం అల్లాహ్(సు.త.)నే ప్రత్యేకించుకుంటాడో అతడు అల్లాహ్(సు.త.)కు ఇష్టం లేనటువంటిది ఏదీ వినడు, చూడడు, చేయడు మరియు పలకడు. అతడు చేసే ప్రతి కార్యం కేవలం అల్లాహ్ (సు.త.) సంతోషం పొందడానికే ఉంటుంది.

82. (ఓ ప్రవక్తా!) ఒకవేళ వారు వెనుదిరిగితే, నీ కర్తవ్యం కేవలం సందేశాన్ని స్పష్టంగా అందజేయటం మాత్రమే!

83. వారు అల్లాహ్ ఉపకారాన్ని గుర్తించిన తరువాత దానిని నిరాకరిస్తున్నారు మరియు వారిలో చాలా మంది సత్యతిరస్కారులే!

84. మరియు (జ్ఞాపకముంచుకోండి) ఆ రోజు మేము ప్రతి సమాజం నుండి ఒక సాక్షిని లేపి నిలబెట్టాము. అప్పుడు సత్య-తిరస్కారులకు ఏ విధమైన (సాకులు చెప్పటానికి) అనుమతి ఇవ్వబడదు³⁹ మరియు వారికి పశ్చాత్తాపపడే అవకాశం కూడా ఇవ్వబడదు.

85. మరియు దుర్మార్గులు ఆ శిక్షను చూసినప్పుడు, అది వారి కొరకు తగ్గించడం జరుగదు మరియు వారికెలాంటి వ్యవధి కూడా ఇవ్వబడదు.⁴⁰

86. మరియు (అల్లాహ్ కు) సాటి కల్పించిన వారు, తాము సాటిగా నిలిపిన వారిని చూసి అంటారు: "ఓ మా ప్రభూ! వీరే మేము నీకు సాటి కల్పించి, నీకు బదులుగా ఆరాధించినవారు." కాని (సాటిగా నిలుపబడిన) వారు సాటి కల్పించిన వారి మాటలను వారి వైపుకే విసురుతూ అంటారు: "నిశ్చయంగా, మీరు అసత్య వాదులు."⁴¹

87. మరియు ఆ రోజు (అందరూ) వినఘ్నలై తమను తాము అల్లాహ్ కు అప్పగించుకుంటారు. వారు కల్పించినవి (ద్వైవాలు) వారిని త్యజించి ఉంటాయి.

88. ఎవరైతే సత్యాన్ని తిరస్కరించి (ప్రజలను) అల్లాహ్ మార్గం నుండి నిరోధించారో, వారికి మేము

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلْغُ

الْمُبِينُ ﴿٣٩﴾

يَعْرِفُونَ نِعْمَتَ اللَّهِ ثُمَّ يُنْكِرُونَهَا

وَأَكْثَرُهُمُ الْكَافِرُونَ ﴿٤٠﴾

وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا

ثُمَّ لَا يُؤَدِّنُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَلَا لَهُمْ

يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٤١﴾

وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ كَلِمَاتِ الْعَذَابِ فَلَا

يُخَفِّفُ عَنْهُمْ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٤٢﴾

وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ أَشْرَكُوا شُرَكَاءَهُمْ

قَالُوا رَبَّنَا هَؤُلَاءِ شُرَكَائُنَا الَّذِينَ

كُنَّا نَدْعُوا مِنْ دُونِكَ فَأَلْقَوْا إِلَيْهِمُ

الْقَوْلَ إِنَّكُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٤٣﴾

وَالْقَوْلَ إِلَى اللَّهِ يَوْمَئِذٍ السَّلَامَ

وَصَلَّى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٤٤﴾

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ

اللَّهِ زُذُّهُمْ عَذَابًا فَوْقَ الْعَذَابِ بِمَا

39) చూడండి, 77:35-36 మరియు 16:89 వ్యాఖ్యానం 43.

40) పరలోక జీవితం ప్రతిఫల జీవితం. అక్కడ మంచి కర్మలు చేయటానికి గానీ లేక పశ్చాత్తాప పడటానికి గానీ వ్యవధి ఇవ్వబడదు.

41) సాటిగా నిలుపబడిన వారి జవాబుకు చూ, 10:29, 46:56, 19:81-82, 29:25, 18:52.

వారు చేస్తూఉండిన దౌర్జన్యాలకు, శిక్ష మీద శిక్ష విధిస్తాము. ⁴²

89. మరియు (జ్ఞాపకముంచుకోండి) ఆ రోజు మేము ప్రతి సమాజంలో నుండి వారికి వ్యతిరేకంగా సాక్ష్యమిచ్చే వానిని (ప్రవక్తను) లేపి నిలబెడ్డాము. మరియు (ఓ ప్రవక్తా!) మేము నిన్ను వీరికి వ్యతిరేకంగా సాక్ష్యమివ్వటానికి తీసుకువస్తాము. ⁴³ ప్రతి విషయాన్ని స్పష్టపరచటానికి నీపై ఈ దివ్యగ్రంథాన్ని అవతరింపజేశాము. మరియు ఇందులో అల్లాహ్ కు విధేయులు (ముస్లింలు) అయినవారికి మార్గదర్శకత్వం, కారుణ్యం మరియు శుభవార్తలూ ఉన్నాయి. (3/4)

90. * నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ న్యాయం చేయమని మరియు (ఇతరులకు) మేలు చేయమని మరియు దగ్గరి బంధువులకు సహాయం చేయమని మరియు అశ్చిలత, అధర్మం మరియు దౌర్జన్యాలకు దూరంగా ఉండమని ఆజ్ఞాపిస్తున్నాడు. ⁴⁴ ఆయన

كَانُوا يُفْسِدُونَ ﴿٥٠﴾

وَ يَوْمَ نَبْعَثُ فِي كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا

عَلَيْهِمْ مِمَّنْ أَنْفُسِهِمْ وَ جِئْنَا بِكَ

شَهِيدًا عَلَى هَؤُلَاءِ وَ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ

الْكِتَابَ تَبَيِّنَاتًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَ هُدًى وَ

رَحْمَةً وَ بُشْرَى لِّلْمُسْلِمِينَ ﴿٥١﴾

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَ الْإِحْسَانِ وَ

إِيْتَايَ ذِي الْقُرْبَى وَ يُنْهَى عَنِ

الْفَحْشَاءِ وَ الْمُنْكَرِ وَ الْعَبْثِ يَعْظُمُ

لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٥٢﴾

42) తాము స్వయంగా మార్గప్రస్తుతైనదే కాక ఇతరులను, అల్లాహ్ (సు.త.) మార్గం నుండి ఆపే వారికి రెట్టింపు శిక్ష విధించబడుతుంది.

43) ప్రతి ప్రవక్త తన జాతి వారిలో సత్యాన్ని తిరస్కరించిన వారికి వ్యతిరేకంగా సాక్ష్యమిస్తాడు. మరియు ము'హమ్మద్ ('స'అస) మరియు అతని అనుచరులు (ర'ది. 'అస్తుమ్లు) ప్రవక్త (అల్లహిమ్ స.)ల విషయంలో, వారు సత్యవాదులు మరియు వారు అల్లాహ్ (సు.త.) సందేశాన్ని ప్రచారం చేశారని సాక్ష్యమిస్తారు. ('స. బు'ఖారి, త'ఫ్సీర్ సూరహ్ అన్-నిసా').

44) అల్-అద్దు: తన వారితోనే కాక ఇతరులలో కూడా న్యాయం చేయటం. ఎవరితోనైనా ఉన్న ప్రేమ లేక శత్రుత్వం, న్యాయానికి అడ్డురాకూడదు. మరొక అర్థం న్యాయంలో హెచ్చుతగ్గులు చేయగూడదు. ధర్మవిషయంలో కూడా ఏ విధమైన అన్యాయం జరుగకూడదు.

అల్-ఎ'హ్సాను: అంటే, ఒకటి: మంచినడవడిక మరియు క్షమాగుణం. రెండోది: న్యాయంగా ఇవ్వవలసిన దానికంటే ఎక్కువ ఇవ్వటం. ఉదా: నూరు రూపాయలు కూలి మాట్లాడుకున్న వానికి పని ముగిసిన తరువాత 110 రూపాయలు ఇవ్వటం. మూడవది: ఏ పని చేసినా కర్తవ్యంగా హృదయపూర్వకంగా చేయటం మరియు ఏకాగ్ర చిత్తంతో అల్లాహ్ (సు.త.)ను ఆరాధించటం. (అన్ త'అబు దుల్లాహ్ క అన్నక త'రాహు).

అల్-ఫ'హ్షా-ఉ': అశ్చిలత, చెడునడత, అసభ్యకరమైనపని, సిగ్గుమాలిన నడవడిక. ఈ కాలంలో ఫ్యాషన్ పేరుమీద జరిగేవి. స్త్రీ-పురుషులు సిగ్గువిడిచి, కలసిమెలసి తిరుగటం, డాన్సులు చేయటం, మొదలైనవి. అల్-మున్క'రు: షరీయత్ నిషేధించిన పని.

అల్-బ'గి: అందోళన, అక్రమము, దౌర్జన్యం.

ఈ విధంగా మీకు బోధిస్తున్నాడు, బహుశా మీరు హితబోధ గ్రహిస్తారని.

91. మరియు మీరు అల్లాహ్ పేరుతో వాగ్దానం చేస్తే మీ వాగ్దానాలను తప్పక నెరవేర్చండి. మరియు మీరు ప్రమాణాలను దృఢపరచిన తర్వాత భంగపరచకండి. ⁴⁵ (ఎందుకంటే) వాస్తవానికి, మీరు అల్లాహ్ ను మీకు జామీను దారుగా ⁴⁶ చేసుకున్నారు. నిశ్చయంగా, మీరు చేసేదంతా అల్లాహ్ కు బాగా తెలుసు.

92. మరియు మీరు ఆ స్త్రీ వలె కాకండి, ఏ స్త్రీ అయితే స్వయంగా కష్టపడి నూలువడికి గట్టి దారాన్ని చేసిన తరువాత దాన్ని ముక్కలు ముక్కలగా త్రొచివేసిందో! ఒక వర్గంవారు మరొక వర్గంవారి కంటే అధికంగా ఉన్నారని, పరస్పరం మోసగించుకోవటానికి, మీ ప్రమాణాలను ఉపయోగించుకోకండి. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ మిమ్మల్ని విడిచి (ఈ ప్రమాణాల) ద్వారా పరీక్షిస్తున్నాడు. మరియు నిశ్చయంగా, పునరుత్థానదినమున ఆయన మీకు, మీరు వాదులాడే విషయాలను గురించి స్పష్టంగా తెలియజేస్తాడు.

93. ఒకవేళ అల్లాహ్ కోరితే మిమ్మల్ని అందరినీ ఒకే సమాజంగా చేసి ఉండేవాడు. కాని ఆయన తాను కోరిన వారిని మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేస్తాడు. మరియు తాను కోరిన వారికి సన్మార్గం చూపుతాడు. ⁴⁷ మరియు నిశ్చయంగా, మీరు చేస్తున్న కర్మలను గురించి మీరు తప్పక ప్రశ్నించబడతారు.

وَأَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ وَلَا تَنْقُضُوا الْأَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللَّهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا تَعْمَلُونَ ﴿٩١﴾

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَقَضَتْ غَزَاهُمْ مِنْ بَعْدِ قُتُوهِمْ أَنْكَاثًا تَتَّخِذُونَ أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ أَنْ تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ أَرْبَى مِنْ أُمَّةٍ إِنَّمَا يَبُلُوكُمْ اللَّهُ بِهِ ۖ لِيُبَيِّنَنَّ لَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٩٢﴾

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً ۗ وَلَكِنْ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ ۗ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ ۗ وَ لَتَسْلُنَّ عَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾

45) దృఢంగా చేసిన ప్రమాణాలు. ఆలోచించకుండా చేసిన ప్రమాణాలకు చూడండి, 2:225. 'ఒకవ్యక్తి ప్రమాణం చేసిన తరువాత తానుచేసిన ప్రమాణం తప్పు అని, తెలుసుకుంటే తన ప్రమాణాన్ని తిప్పి పరిహారం (కప్పార) ఇవ్వాలి.' (స. ముస్లిం, సం.1272).

46) కఫీలున్: అంటే జామీనుదారు, లేక హామీ ఇచ్చేవాడు అని అర్థం.

47) చూడండి, 14:4 మరియు 2:26-27. అల్లాహుతొలకాకు ప్రతివాని భవిష్యత్తు తెలుసు. కాబట్టి, ఎవడైతే సన్మార్గానికి రాడని ఆయనకు తెలుసో అలాంటివాడిని, మార్గభ్రష్టత్వంలో వదలిపెడతాడే, కాని ఎవ్వడిని కూడా బలవంతంగా తప్పుదారిలో వేయడని దీని అర్థం.

94. మరియు మీ ప్రమాణాలను పరస్పరం మోసగించుకోవటానికి ఉపయోగించుకోకండి. అలా చేస్తే స్థిరపడిన పాదాలు జారిపోవచ్చు మరియు మీరు అల్లాహ్ మార్గం నుండి ప్రజలను నిరోధించిన పాపపలితాన్ని రుచిచూడగలరు. 48 మరియు మీకు ఘోరమైన శిక్ష పడగలదు.

95. మరియు మీరు అల్లాహ్ తో చేసిన వాగ్దానాన్ని స్వల్పలాభానికి అమ్ముకోకండి. మీరు తలుసుకో గలిగితే, నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ వద్ద ఉన్నదే మీకు ఎంతో మేలైనది.

96. మీ దగ్గర ఉన్నదంతా నశించేది. మరియు అల్లాహ్ వద్ద ఉన్నదే (శాశ్వతంగా) మిగిలేది! మరియు మేము సహానం వహించేవారికి, వారు చేసిన సత్కార్యాలకు ఉత్తమ ప్రతిఫలం తప్పక ప్రసాదిస్తాము.

97. ఏ పురుషుడూగానీ, లేక స్త్రీగానీ విశ్వాసులై, సత్కార్యాలు చేస్తే, అలాంటి వారిని మేము తప్పక (ఇహలోకంలో) మంచి జీవితం గడపేలా చేస్తాము. 49 మరియు వారికి (పరలోకంలో) వారు చేసిన సత్కార్యాలకు ఉత్తమ ప్రతిఫలం తప్పక ప్రసాదిస్తాము.

98. కావున నీవు ఖుర్ఆన్ పఠించబోయే టప్పుడు శపించబడిన (బహిష్కరించబడిన) పైతాన్ నుండి (రక్షణ పొందటానికి) అల్లాహ్ శరణు వేడుకో! 50

99. విశ్వసించి, తమ ప్రభువును నమ్ముకున్న వారిపై నిశ్చయంగా, వాడికి ఎలాంటి అధికారం ఉండదు.

وَلَا تَتَّخِذُوا أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ فَتَزِلَّ قَدَمٌ بَعْدَ ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُوا السُّوءَ بِمَا صَدَدْتُمْ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ وَكُلُّكُمْ عَدَا بٌ عَظِيمٌ ﴿٤٨﴾

وَلَا تَشْتَرُوا بِعَهْدِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا إِنَّمَا عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤٩﴾

مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ بَاقٍ وَلَنَجْزِيَنَّ الَّذِينَ صَبَرُوا أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٥٠﴾

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِمَّنْ ذَكَرَ أَوْ أُنْشِيَ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيَاتًا طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٥١﴾

فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿٥٢﴾

إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطٰنٌ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٥٣﴾

48) ఈ విధంగా ప్రజలు తమ ప్రమాణాలను తొప్పుకోని, ఇతరులను మోసగించటానికి పాల్పడితే సమాజంలో ఒకరిపై ఒకరికి ఏవిధమైన విశ్వాసం ఉండదు, అన్యాయం మరియు దౌర్జన్యం నెలకొంటాయి.

49) చూడండి, 20:124.

50) ఈ ఆయత్ ధైవప్రవక్త ('స'అస)ను సంబోధిస్తుంది. కాని ఇది విశ్వాసులందరి కొరకు ఉంది. కావున ప్రతివాడు ఖుర్ఆన్ చదవటం ప్రారంభించేటప్పుడు: 'బిస్మిల్లా హిర్రహ్మ నిర్రహిమ్' కు ముందు, 'అఁజ్జు బిల్లాహి మిన్ ఘైతా నిర్రజిమ్.' తప్పక చదవాలి.

100. కాని! నిశ్చయంగా వాడి (షై'తాన్) వైపుకు మరలి వాడిని అనుసరించే (స్నేహించేసుకునే) వారిపై⁵¹ మరియు ఆయనకు (అల్లాహ్ కు) సాటి కల్పించే వారిపై, వాడికి అధికారం ఉంటుంది.

101. మరియు మేము ఒక సందేశాన్ని (ఆయత్ ను) మార్పి దాని స్థానంలో మరొక సందేశాన్ని అవతరింపజేసినప్పుడు;⁵² తాను దేన్ని ఎప్పుడు అవతరింపజేశాడో అల్లాహ్ కు బాగా తెలుసు. (అయినా) వారు (సత్య-తిరస్కారులు) ఇలా అంటారు: "నిశ్చయంగా నీవే (ఓ ము'హమ్మద్!) దీనిని కల్పించేవాడవు." అసలు వారిలో చాలా మంది (యథార్థం) తెలుసుకోలేరు.

102. వారితో అను: "దీనిని (ఈ ఖుర్ఆన్ ను) నీ ప్రభువు వద్ద నుండి సత్యంతో, విశ్వాసులను (విశ్వాసంలో) పటిష్ఠం చేయటానికి మరియు (అల్లాహ్ కు) సంపూర్ణంగా విధేయులుగా ఉన్న వారికి (ముస్లింలకు) సన్మార్గం చూపటానికి మరియు శుభవార్త అందజేయటానికి, పరిశుద్ధాత్మ (జిబ్రిల్) ⁵³ క్రమక్రమంగా ఉన్నది ఉన్నట్లుగా తీసుకొనివచ్చాడు."

103. మరియు: "నిశ్చయంగా, ఇతనికి ఒక మనిషి నేర్పుతున్నాడు." ⁵⁴ అని, వారు అనే విషయం మాకు బాగా తెలుసు. వారు సూచించే (అపార్థం చేసే) వ్యక్తి భాష పరాయి భాష. కాని ఈ

إِنَّمَا سُلْطَنُهُ عَلَى الَّذِينَ يَتَوَلَّوْنَهُ وَالَّذِينَ هُمْ بِهِ مُشْرِكُونَ ﴿١٠٠﴾

وَ إِذَا بَدَلْنَا آيَةً مَّكَانَ آيَةٍ ۚ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُنَزِّلُ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مُفْتَرٍ ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠١﴾

قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُسِ مِنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ لِيُثَبِّتَ الَّذِينَ آمَنُوا وَهُدًى وَبُشْرَى لِلْمُسْلِمِينَ ﴿١٠٢﴾

وَ لَقَدْ نَعَلِمُ أَنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا يُعَلِّمُهُ بَشَرٌ ۖ لِسَانُ الَّذِي يُلْحِدُونَ إِلَيْهِ أَعْجَبِي ۚ وَ هَذَا لِسَانٌ عَرَبِيٌّ

51) చూడండి, 14:22.

52) చూడండి, 2:106, 13:39, 41:42.

53) జిబ్రిల్ ('అ.స.)ను సంబోధిస్తూ, రూహుల్ ఖుద్వ, అని, ఖుర్ఆన్ లో 4 సార్లు వచ్చింది, ఇక్కడ మరియు 2:87, 253; 5:110లలో. రూహుల్ అమీన్ అని 26:193లో వచ్చింది. రూహ్ అని 3 సార్లు, 78:38, 19:17, 97:4లలో వచ్చింది. కాని 16:2, 42:52లలో మాత్రం రూహ్ దివ్యజ్ఞానం అనే అర్థం ఇస్తుంది.

54) కొందరు బానిస యూదులు మరియు క్రైస్తవులు ముస్లింలు అయ్యారు. వారికి కొంత బైబిల్ జ్ఞానముండెను. మక్కా ముస్లింలు అనే వారు: 'వారి నుండియే ము'హమ్మద్ ('స'అస) ఖుర్ఆన్ నేర్చుకున్నారు.' అని.

(ఖుర్ఆన్) బాష స్వచ్ఛమైన 'అరబ్బీ భాష. 55

104. నిశ్చయంగా, ఎవరైతే అల్లాహ్ సందేశాలను (అయూత్ లను) విశ్వసించరో! వారికి అల్లాహ్ సన్మార్గం చూపడు మరియు వారికి బాధాకర మైనశిక్ష ఉంటుంది.

105. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ సూచనలను (అయూత్ లను) విశ్వసించని వారు, అబద్ధాలను కల్పిస్తున్నారు. మరియు అలాంటి వారు! వారే, అసత్యవాదులు.

106. ఎవడైతే విశ్వసించిన తరువాత, అల్లాహ్ ను తిరస్కరిస్తాడో - తన హృదయం సంతృప్తికరమైన విశ్వాసంతో నిండి ఉండి, బలవంతంగా తిరస్కరించేవాడు తప్ప - మరియు ఎవరైతే హృదయపూర్వకంగా సత్య-తిరస్కారానికి పాల్పడుతారో, అలాంటి వారిపై అల్లాహ్ ఆగ్రహం (దూషణ) విరుచుకు పడుతుంది. మరియు వారి కొరకు మోరమైన శిక్ష ఉంటుంది.

107. ఇది ఎందుకంటే! నిశ్చయంగా, వారు పరలోక జీవితంకంటే ఇహలోక జీవితాన్నే ఎక్కువగా ప్రేమించటం మరియు నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ సత్య-తిరస్కారులకు సన్మార్గం చూపడు.

108. ఇలాంటి వారి హృదయాల మీదా, చెవుల మీదా మరియు కన్నుల మీదా అల్లాహ్ ముద్ర వేసి ఉన్నాడు. 57 మరియు ఇలాంటి వారే నిర్లక్ష్యంలో మునిగి ఉన్నవారు!

مُبِينٌ ﴿٥٥﴾
 إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ لَا يَهْدِيهِمُ اللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٥٦﴾
 إِنَّمَا يَفْتَرِي الْكَذِبَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْكَذِبُونَ ﴿٥٧﴾
 مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إِيْمَانِهِ إِلَّا مِنْ أَكْرَهٍ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ وَلَكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِنَ اللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٥٨﴾
 ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ اسْتَحَبُّوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٥٩﴾
 أُولَئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَسَمِعَتْهُمْ آبْصَارُهُمْ وَأَبْصَارُهُمْ الْغُفْلُونَ ﴿٦٠﴾

55) దానికి అల్లాహ్ (సు.త.) అంటున్నాడు: 'వారి 'అరబ్బీ భాషైతే స్వచ్ఛమైనది కాదు మరియు ఈ ఖుర్ఆన్ స్వచ్ఛమైన 'అరబ్బీభాషలో ఉంది.' అని.

56) తన హృదయంలో దృఢవిశ్వాసం ఉండి - కేవలం సత్య-తిరస్కారుల శిక్షకు తాళలేక - తనను తాను సత్యతిరస్కారిగా చెప్పుకునే వాడిపై ఎట్టి నిందలేదు. ఇస్లాంకొరకు చంపబడటం ఎంతో గొప్ప పుణ్యకార్యం. అయినా ఖుర్ఆన్లో అనేక చోట్లలో: 'అల్లాహ్ (సు.త.) మానవునిపై అతని శక్తికి మించిన భారం వేయడు.' అని చెప్పబడింది. చూడండి, 2:233, 286; 6:152, 7:42, 23:62 వగైరా. కావున ఈ విషయం ఇవ్వబడింది.

57) చూడండి, 2:7, 6:25.

109. నిశ్చయంగా, పరలోకంలో నష్టానికి గురి కాగలవారు వీరే, అని అనటంలో ఎలాంటి సందేహం లేదు.

110. ఇక నిశ్చయంగా, నీ ప్రభువు! వారి కొరకు, ఎవరైతే మొదట పరీక్షకు గురిచేయబడి, పిదప (తమ ఇల్లూ వాకిలి విడిచి) వలసపోయి, తరువాత ధర్మపోరాటంలో పాల్గొంటారో మరియు సహనం వహిస్తారో! 58 దాని తరువాత నిశ్చయంగా, అలాంటివారి కొరకు నీ ప్రభువు! ఎంతో క్షమాశీలుడు, అపార కరుణాప్రదాత. (7/8)

111. * ఆ దినమును (జ్ఞాపకముంచుకోండి), ఎప్పుడైతే ప్రతిప్రాణి కేవలం తనస్వంతం కొరకే బ్రతిమాలుకుంటుందో! 59 ప్రతి ప్రాణికి దాని కర్మలకు తగిన ప్రతిఫలం ఇవ్వబడుతుంది మరియు వారి కెలాంటి అన్యాయం జరుగదు. 60

112. మరియు అల్లాహ్ ఒక నగరపు ఉపమానం ఇస్తున్నాడు: మొదట అది (ఆ నగరం) శాంతి భద్రతలలో నిండిఉండేది. దానికి (దాని ప్రజలకు) ప్రతిదిక్కునుండి జీవనోపాధి పుష్కలంగా లభిస్తూ ఉండేది. తరువాత (ఆ నగరం) వారు అల్లాహ్ అనుగ్రహాలను తిరస్కరించారు (కృతఘ్నులయ్యారు), కావున అల్లాహ్ వారి చర్యలకు బదులుగా వారికి ఆకలి, భయమూ వంటి అపదల రుచి చూపించాడు.

113. మరియు వాస్తవంగా వారి వద్దకు వారి (జాతి) నుండి ఒక ప్రవక్త వచ్చి ఉన్నాడు, కాని

لَا جَرَمَ أَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمْ
الْخٰسِرُونَ ﴿١٠٩﴾

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ هَاجَرُوا مِنْ
بَعْدِ مَا فُتِنُوا ثُمَّ جَاهُوا وَصَبَرُوا
إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١١٠﴾

يَوْمَ تَأْتِي كُلُّ نَفْسٍ تُجَادِلُ عَنْ
نَفْسِهَا وَتُوْفَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا عَمِلَتْ وَ
هُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١١١﴾

وَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ آمِنَةً
مُطْمَئِنَّةً يَأْتِيهَا رِزْقُهَا رَغَدًا مِنْ كُلِّ
مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِأَنْعُمِ اللَّهِ فَأَذَاقَهَا
اللَّهُ لِبَاسِ الْجُوعِ وَالْخَوْفِ بِمَا كَانُوا
يَصْنَعُونَ ﴿١١٢﴾

وَ لَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْهُمْ
فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ وَ هُمْ

58) ఇది మక్కాలో ముమ్ముందు ఇస్లాం స్వీకరించిన తరువాత, ముఫ్తీన్ మక్కా యొక్క దౌర్జన్యాలను సహించలేక హబషా మరియు మదీనా కు వలసపోయిన వారి విషయం.

59) పునరుత్థాన దినమున, ఒకరు మరొకరిని గురించి పట్టించుకోరు. తల్లి-దండ్రులు తమ సంతానాన్ని లెక్కచేయరు. మరియు సంతానం తమ అోట-బుట్టినవారిని గానీ, తల్లి దండ్రులను గానీ పట్టించుకోరు. ఇంకా చూడండి, 80:37.

60) పుణ్యం చేసిన వారికి, అల్లాహ్ (సు.త.) కరుణిస్తే ఎన్నోరెట్లు అధికంగా పుణ్యఫలితం ప్రసాదిస్తాడు. కాని పాపం చేసిన వారికి దానంతటి శిక్ష మాత్రమే విధిస్తాడు. శిక్షించుటలో ఎలాంటి అన్యాయం జరుగదు.

వారు అతనిని అసత్యవాడుడవని తిరస్కరించారు. కావున వారు దుర్మార్గులలో మునిగి ఉన్నప్పుడు వారిని శిక్ష పట్టుకున్నది.

114. కావున మీరు అల్లాహ్‌నే ఆరాధించేవారైతే, ఆయన మీ కొరకు ప్రసాదించిన ధర్మసమ్మతమైన, పరిశుద్ధమైన ఆహారాలనే తినండి మరియు అల్లాహ్ అనుగ్రహాలకు కృతజ్ఞతలు చూపండి.

115. నిశ్చయంగా, ఆయన మీ కొరకు (దానంతట అది) చచ్చినది (పశువు / పక్షి) రక్తం, పందిమాంసం, అల్లాహ్ తప్ప ఇతరుల కొరకు (ఇతరుల పేర) జి'బ'హ్ చేయబడినది (పశువు / పక్షి మాంసాన్ని) నిషేధించి ఉన్నాడు. కాని ఎవడైనా (అల్లాహ్) నియమాలను ఉల్లంఘించే ఉద్దేశంతో కాక, (అకలికి) తాళలేక, గత్యంతరం లేని పరిస్థితిలో (తీంటే); నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ క్షమాశిలుడు, అపార కరుణాప్రదాత.⁶¹

116. అల్లాహ్ మీద అబద్ధాలుకల్పిస్తూ: "ఇది ధర్మసమ్మతం, ఇది నిషేధం." అని మీ నోటి కొచ్చినట్లు (మనస్సులకు తోచినట్లు) అబద్ధాలు పలకకండి. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ పై అబద్ధాలు కల్పించేవారు ఎన్నడూ సాఫల్యం పొందరు.

117. దీనిలో కొంతవరకు సుఖసంతోషాలు కలుగవచ్చు, కాని వారికి బాధాకరమైన శిక్ష ఉంటుంది.

118. మరియు మేము నీకు ప్రస్తావించిన వాటిని, ఇంతకు ముందు యూదులకు నిషేధించాము. మరియు మేము వారికి అన్యాయం చేయలేదు, కాని వారే తమకు తామే అన్యాయం చేసుకుంటూ ఉండేవారు.⁶²

ظَلْمُونَ ﴿١٦﴾

فَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا وَاشْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ إِنَّ كُنتُمْ إِيَّاهُ

تَعْبُدُونَ ﴿١٧﴾

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنزِيرِ وَمَا أُهْلِلَ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ فَمَنْ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٨﴾

وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ الْكَذِبَ هَذَا حَلَالٌ وَ هَذَا حَرَامٌ لِّتَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ ﴿١٩﴾

مَتَاعٌ قَلِيلٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٠﴾

وَ عَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا مَا قَصَصْنَا عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَ مَا ظَلَمْنَاهُمْ وَ لَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٢١﴾

61) ఈ రెండూ 114, 115 ఆయతులు, 2:172, 173 ఆయతులను పోలిఉన్నాయి. చూ.6:145.

62) యూదులకు విధించిన ఆహారపదార్థాల నిషేధాలు వారి అన్యాయ ప్రవర్తన కారణంగా ఉండెను. చూడండి, 3:93, 6:146, 4:160.

119. అయితే నిశ్చయంగా, నీ ప్రభువు - ఎవరైతే అజ్ఞానంలో పాపాలుచేసి, ఆ పిదప పశ్చాత్తాపపడి, సరిదిద్దుకుంటారో - దాని (ఆ పశ్చాత్తాపం) తరువాత (వారిని క్షమిస్తాడు); నిశ్చయంగా, నీ ప్రభువు క్షమించేవాడు, అపార కరుణాప్రదాత.

120. నిశ్చయంగా, ఇబ్రాహీమ్ (ఒక్కడే) అల్లాహ్ కు భక్తిపరుడై, ఏకదైవ సిద్ధాంతాన్ని (సత్యధర్మాన్ని) స్థాపించటంలో తనకుతానే ఒక సమాజమై ఉండెను.⁶³ అతను అల్లాహ్ కు సాటి కల్పించేవారిలో ఎన్నడూ చేరలేదు.

121. ఆయన (అల్లాహ్) యొక్క అనుగ్రహాలకు కృతజ్ఞుడై ఉండేవాడు. ఆయన (అల్లాహ్) అతనిని (తన స్నేహితునిగా) ఎన్నుకొని, అతనికి ఋజు మార్గం వైపుకు మార్గదర్శకత్వం చేశాడు.

122. మేము అతనికి ఇహలోకంలో మంచి స్థితిని ప్రసాదించాము. మరియు నిశ్చయంగా, అతను పరలోకంలో సద్వర్తనులలో పాటు ఉంటాడు.

123. తరువాత మేము నీకు (ఓ ముహమ్మద్!) ఈ సందేశాన్ని పంపాము: "నీవు ఇబ్రాహీమ్ అనుసరించిన, ఏకదైవ సిద్ధాంతాన్ని (సత్య ధర్మాన్ని) అనుసరించు. అతను (ఇబ్రాహీమ్) అల్లాహ్ కు సాటి కల్పించే వారిలోనివాడు కాడు."

124. వాస్తవానికి, శనివార శాసనం (సబ్బో) విషయంలో అభిప్రాయభేదాలు కలిగి ఉన్న వారికి అది విధించబడింది. మరియు నిశ్చయంగా, నీ ప్రభువు! పునరుత్థానదినమున వారి మధ్య ఉన్న భిన్నాభిప్రాయాలను గురించి తీర్పుచేస్తాడు.

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُوا السُّوءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١١٩﴾

إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتًا لِلَّهِ حَنِيفًا وَلَمْ يَكُ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٢٠﴾

شَاكِرًا لِنِعْمِهِ اجْتَبَاهُ وَهَدَاهُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٢١﴾

وَآتَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١٢٢﴾

ثُمَّ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ أَنْ اتَّبِعْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٢٣﴾

إِنَّمَا جُعِلَ السَّبْتُ عَلَى الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٢٤﴾

63) లేక ఒక నాయకుడై ఉండెను. ఇంకా చూడండి, 4:125.

125. (ప్రజలను) వివేకంతోనూ, మంచి ఉపదేశం (ప్రచారం) తోనూ నీ ప్రభువు మార్గం వైపునకు ఆహ్వానించు. మరియు వారితో ఉత్తమ రీతిలో వాదించు. ⁶⁴ నిశ్చయంగా, నీ ప్రభువుకు తన మార్గం నుండి భ్రష్టుడైనవాడెవడో తెలుసు. మరియు మార్గదర్శకత్వం పొందినవాడెవడో కూడా ఆయనకు బాగా తెలుసు.

126. మరియు మీరు (మీ ప్రత్యర్థులను) శిక్షించ దలచుకుంటే, మీకు జరిగిన దానికి (అన్యాయానికి) సమానమైన శిక్ష మాత్రమే ఇవ్వండి. కాని మీరు సహనంవహిస్తే నిశ్చయంగా, సహనం వహించేవారికి ఎంతో మేలు కలుగుతుంది.

127. (ఓ ము'హమ్మద్!) నీవు సహనం వహించు మరియు నీకు సహనమిచ్చేవాడు కేవలం అల్లాహ్ మాత్రమే. మరియు వారిని గురించి దుఃఖపడకు మరియు వారు పన్నే కుట్రలకు నీవు వ్యాకులపడకు.

128. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ భయభక్తులు గల వారితో మరియు సజ్జనులైన వారితో పాటు ఉంటాడు.

أُدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِيِّ هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالسُّبُورِ ۝١٢٥

وَإِنْ عَاقَبْتُمْ فَعَاقِبُوا بِبِئْسَلِ مَا عُوِّبْتُمْ بِهِ ۖ وَلَسِنْ صَبْرْتُمْ لَهُمْ حَزِيئًا لِلظَّالِمِينَ ۝١٢٦

وَاصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ إِلَّا بِاللَّهِ ۗ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ فِي ضَيْقٍ مِمَّا يَمْكُرُونَ ۝١٢٧

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ ۝١٢٨

64) ఇదే విధమైన ఆయత్లకు చూడండి, 29:46. 'ధర్మం విషయంలో బలవంతం లేదు.' చూడండి, 2:256.
